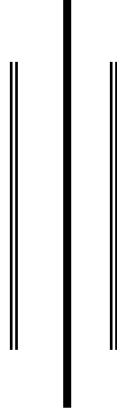

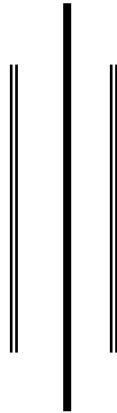

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना नुवाकोट जिल्ला

Disaster Preparedness and Response
Plan (DPRP)

२०७७/०७८

जिल्ला विपद् ब्यवस्थापन समिति, नुवाकोट

प्रथम प्रकाशन मिति : २०६८ (२०११)
अद्यावधिक : २०७७ असार, (२०२०)
प्रकाशक : जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, नुवाकोट
फोन : ०१०-५६००३३
जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र : ०१०-५६१९३३
फ्याक्स : ०१० ५६००३३
सर्वाधिकार : जिल्ला प्रशासन कार्यालय, नुवाकोट
प्राविधिक सहयोग : नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, नुवाकोट जिल्ला शाखा

प्राविधिक सहयोग : DFID Project monitoring support,
Purnima project, **PIN/CCRC**
अन्य सहयोग : जिल्ला प्रशासन कार्यालय, नुवाकोट र
नुवाकोट जिल्लाको सम्पूर्ण स्थानिय तहहरु

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति नुवाकोटको मिति २०७७/०४/१२ को बैठकबाट स्वीकृत

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
जिल्ला प्रशासन कार्यालय
नुवाकोट

शुभकामना

यस जिल्लाको जिल्लास्तरीय विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना (Disaster Preparedness and Response Plan छोटकरीमा DPRP) अद्यावधिक भएकोमा खुशी लागेको छ।

प्राकृतिक विपत्तिहरू मानवीय नियन्त्रण भन्दा बाहिरका विषयहरू हुन्। तथापि, मानवीय प्रयासबाट विभिन्न प्रकारको जोखिम तथा क्षतिलाई न्यूनीकरण गर्न सकिने हुन्छ। यसका लागि सबै पक्षको सचेतता, सक्रिय सहभागिता, समन्वय र सहकार्य भने अत्यन्त जरुरी हुन्छ। सचेत ढंगले दीर्घो विकासको मर्म अनुसार पूर्वाधार विकास लगायतका मानवीय क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्नु विपद जोखिम न्यूनीकरणको दृष्टिले महत्वपूर्ण कार्य हो।

सबै प्रकारका जोखिम तथा विपत्तिबाट नागरिकको जीउ धनको रक्षा गर्नु राज्यको प्राथमिकताको विषय हो। जिल्ला प्रशासन कार्यालय नुवाकोट तथा जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति यसका लागि प्रतिबद्ध छ। यसै सन्दर्भमा तयार पारिएको यो विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना (DPRP)ले जिल्ला भित्रको क्षमता र जोखिमको अवस्थालाई विश्लेषण गर्दै विपदको घटना हुनु भन्दा अघिको पूर्व तयारी, विपदको समयमा गरिने प्रतिकार्य र विपदको घटना पश्चातको पुनर्लाभ समेतको कार्यमा समग्र जिल्लाबासीलाई मार्गनिर्देशन गर्नेछु भन्नेमा म विश्वस्त छु।

नेपाल सरकारले विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनलाई उच्च प्राथमिकतामा राखी आवश्यक कार्यहरू गर्दै आइरहेको छ। अहिले नेपाललगायत समग्र विश्व समुदाय कोभिड-१९को महामारीको विपदसँग लडिरहेको अवस्था छ। विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनका हरेक चरणमा स्थानीय समुदाय तथा सरोकारवाला निकायको सहभागिता र समन्वय जरुरी हुन्छ। विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ ले विपद व्यवस्थापनमा तीनै तहका सरकारको भूमिकालाई समेत स्पष्ट गरेको छ। यस सन्दर्भमा जनताको प्रत्यक्ष सम्पर्कमा रही कार्य गर्ने जिल्लास्थित स्थानीय तहहरूले आफ्नो कार्य जिम्मेवारीमा पुनारावलोकन गर्दै थप सक्रिय हुनुपर्ने देखिएको छ।

अद्यावधिक गरिएको योजनाको कार्यान्वयन तथा यस क्रममा हुने समन्वयले अपेक्षित नतिजालाई प्रभाव पार्ने हुन्छ। अतः विपदको मोर्चामा निरन्तर खटिने नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी, स्थानीय तह लगायत अन्य सम्बद्ध पक्षहरूका बीच उचित समन्वय र सहकार्य गरी यसको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति नुवाकोटले सक्रिय भूमिका निर्वाह गर्ने प्रतिबद्धता व्यक्त गर्दछु।

अन्त्यमा, यो विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना (DPRP) निर्माणमा उल्लेख्य भूमिका निर्वाह गर्ने सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी श्री बद्रीनाथ गौँडे, रेडक्रस शाखा नुवाकोटका श्री मधुसुदन थापा लगायत सबैमा धन्यवाद ज्ञापन गर्दै सम्बद्ध सबै पक्षको सक्रिय सहभागिता एवं आवश्यक सहयोगको अपेक्षा सहित यो योजनाको सफल कार्यान्वयनको शुभकामना व्यक्त गर्दछु।

२०७७/०२/१९

(द्रोण पोखरेल)
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

Nuwakot District Chapter

Bidur-4, Nuwakot

Phone: +977-10-560970 (Office)
+977-10-560070 (Ambulance)
+977-10-561833 (Blood bank)
Website: www.nrcs.org
E-mail : nuwakotredcross@gmail.com

Ref. No.

शुभकामना

नेपाल रेडक्रस सोसाइटी नुवाकोट जिल्ला शाखा २०३४ सालमा स्थापना भएको हो । स्थापना काल देखी नै नेरेसोले यस जिल्ला भित्र मानविय सेवाका गतिविधिहरु तथा विपद व्यवस्थापनमा नेपाल सरकारको प्रमुख सहयोगीको रुपमा काम गर्दै आईरहेको छ । २०७२ सालको महाभुकम्प पश्चात यस जिल्लामा प्रतिकार्यका विभिन्न गतिविधिहरु समेत सञ्चालन गरेको थियो ।

नेरेसोले जिल्ला प्रशासन कार्यालय, अन्य सरकारी कार्यलयहरु, स्थानिय तहहरु, गैर सरकारी संस्थाहरु र समुदायहरु संग समन्वय तथा सहकार्य गरि विपद व्यवस्थापनका गतिविधिहरु मार्फत विपद जोखिम न्युनीकरण गर्न र मानविय सेवा पुर्याउन क्रियासिल रहि रहेको छ ।

यसै सन्दर्भमा जिल्लाको संभावित जोखिमहरु र जोखिम युक्त क्षेत्रहरुको पहिचान गरि आवश्यक पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका गतिविधिहरुको लागी यस जिल्लाको **DPRP (Disaster Preparedness & Response Plan)** ०७७/०७८ तयार भएको हुदा उक्त विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाले निर्दिष्ट गरेका संभावित जोखिम तथा विपद न्युनिकरणको लागी पूर्वतयारी र प्रतिकार्यका गतिविधिहरुको सफल कार्यान्वयन हुनेछ र यस जिल्लाको विपद जोखिम न्युनीकरणमा सहयोग पुग्नेछ भन्ने बिस्वासका साथ यस योजना तयार तथा प्रकाशनमा सहयोग पुर्याउनु हुने सम्पुर्णमा हार्दिक धन्यवाद साथ कृतज्ञता व्यक्त गर्न चाहन्छु ।

जय रेडक्रस !

सुरत बहादुर चित्रकार
सभापति

विषय सूची

१. पृष्ठभूमि
 - १.१ योजनाको पृष्ठभूमि (संक्षिप्त विपद्को स्थिति, योजनाको आवश्यकता, औचित्य)
 - १.२ जिल्लाको परिचय
२. विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको उद्देश्य
३. विपद् जोखिमको अवस्था
 - ३.१. विगतका विपद्हरूको विश्लेषण
 - ३.२. कानूनी, नीतिगत तथा संस्थागत व्यवस्था
 - ३.३. प्रमुख प्रकोपहरू र प्राथमिकतामा रहेका प्रकोपहरू
 - ३.४. सम्भाव्य प्रकोपको आँकलन तथा सम्भावित प्रभाव क्षेत्रको नक्शाङ्कन
 - ३.५. विपद् सङ्कटासन्नता तथा क्षमता विश्लेषण
 - ३.६. विपद् जोखिम आँकलन तथा नक्शाङ्कन
 - ३.७. प्रकोप पूर्वानुमान तथा पूर्वसूचना प्रणाली विश्लेषण
 - ३.८. सरोकारवाला संस्थाहरू
 - ३.९. विषयगत क्षेत्रहरू
४. सामान्य पूर्वतयारी योजना (सम्पूर्ण विषयगत क्षेत्रहरूको लागि)
५. आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना (विपद्को समयमा)
६. आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना (विपद् पश्चात गर्ने क्रियाकलाप)
७. कार्यान्वयन योजना
८. आवश्यकताको लेखाजोखा
 - ८.१. जिल्लामा उपलब्ध रहेको स्रोत साधनहरूको विस्तृत विवरण
 - ८.२. मानवीय सहयोग सम्बन्धि मापदण्ड
 - ८.३. अनुमानित लागत
 - ८.४. विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना र अनुमानित लागत
 - ८.५. अन्य निकायहरू संगको समन्वय र सहकार्य
९. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण
१०. अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा सिकाई योजना
 - १०.१. लक्ष्य र सूचकहरू
 - १०.२. अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा सिकाई संयन्त्र
 - १०.३. अनुगमन तथा मूल्याङ्कन कार्ययोजना
 - १०.४. क्षमता विकास
 - १०.५. विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको पुनरावलोकन र पृष्ठपोषण
११. अनुसूचीहरू
१२. सन्दर्भ सामग्रीहरू

जिल्ला विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना नुवाकोट -२०७७

यस विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७७ ले जिल्लामा प्रकोप पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्यका गतिविधिहरू संचालन गर्न तथा नियमित गर्नुपर्ने पूर्वतयारीका सूचकहरूसहितको आपतकालिन पूर्वतयारी योजना नुवाकोट जिल्लामा विगतमा भएका र हुनसक्ने प्रकोपहरूलाई ध्यानमा राखी तयार पारिएको छ । यस योजनाले प्रकोप व्यवस्थापनको क्षेत्रमा कार्यरत संघसंस्थाहरूका लागि प्रारम्भिक चरणको सूचना अध्ययन गर्न मद्दत गर्ने विश्वास गरिएको छ ।

१. पृष्ठभूमि

१.१ नेपालमा विपद् जोखिम

विपद्मा भौगोलिक अवस्था भौगर्भिक असुन्तलन, आकस्मिक रूपमा हुने महामारीहरू तथा जलवायु परिवर्तनका साथै जनसंख्या वृद्धि, गरिबी, अव्यवस्थित शहरीकरण र प्रकोप जोखिमलाई ध्यान नदिई गरिने गतिविधिहरू एवं विकास निर्माणका कार्यहरूले गर्दा नेपाल विभिन्न प्राकृतिक र गैरप्राकृतिक प्रकोपहरू बाट सिर्जित विपद्को उच्च जोखिममा रहेको छ । जलवायु परिवर्तनका कारण मौसमजन्य प्रकोपहरूको प्रकृति, मात्रा र प्रवृत्ति फरक हुँदै गएको छ । जसका कारण विपद् व्यवस्थापनमा नयाँ चुनौतीहरू थपिँदै गएका छन् ।

नेपालमा हरेक वर्ष ५०० भन्दा बढी विभिन्न प्रकोपका घटनाहरू हुने गर्दछन् । जसमध्ये बाढी, पहिरो, डुबान, कोभिड – १९ महामारी, भूकम्प, चट्यांग, आगलागी, हावाहुरी, हिमताल विस्फोट, सडक दुर्घटना लगायतका प्राकृतिक र गैरप्राकृतिक विपद्का घटनाहरू नियमित रूपमा घट्ने गरेका छन् । यसको परिणामस्वरूप ठूलो मात्रामा जनधनको क्षति हुने र जीविकोपार्जनमा प्रतिकूल असर पर्ने गरेको छ । पछिल्लो ४५ वर्ष (वि.सं. २०२८ देखि २०७२) को अवधिमा नेपालमा ४०,००० भन्दा बढी व्यक्तिहरूले विपद्का कारण आफ्नो ज्यान गुमाएका छन् । उच्च मृत्युदरको अतिरिक्त, उक्त अवधिमा ७५,००० भन्दा बढी व्यक्तिहरू घाइते भएका छन् भने करिब तीस लाख मानिसहरू प्रभावित भएका छन् । यसैगरी, विगत ५ वर्षको (२०७०–२०७५) तथ्याङ्क अनुसार नेपालमा बर्षेनी करिब १०,००० सडक दुर्घटना हुने गरेका छन् । जसका कारण बर्षेनी करिब १,९०० व्यक्तिले ज्यान गुमाएका छन् भने करिब १३,००० व्यक्तिहरू घाइते हुन्छन् ।

विपद्बाट हुनसक्ने सम्भावित मानवीय क्षति तथा धन सम्पत्ति र आधारभुत पूर्वाधारहरूमा हानी नोक्सानी कम गर्नका साथै विपद्को समयमा प्रभावकारी रूपमा मानवीय सहायता परिचालन गर्न विपद् पूर्वतयारीले महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्दछ । तसर्थ विपद् पूर्वतयारी तथा आपत्कालीन प्रतिकार्यलाई मजबुत बनाउन जरुरी छ ।

प्रभावकारी विपद् पूर्वतयारीले विपद्को सामना गर्ने क्षमतालाई वृद्धि गर्छ र समुदायहरूलाई विपद् उत्थानशील बनाउन मद्दत पुर्याउँदछ । यसका लागि विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनमा संलग्न सम्पूर्ण सरोकारवाला निकायहरूको जिम्मेवारी प्रष्ट किटान गरी उनीहरूको पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य क्षमताका साथै स्रोत साधनको उपलब्धता सुनिश्चित गर्नु पर्दछ ।

नेपाल सरकार गृह मन्त्रालयले नेपालमा सम्भाव्य विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यको गुणस्तर वृद्धि एवं संस्थागत गर्न विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन २०६७ लाई प्रथम पटक संशोधन गरि कार्यान्वयनमा ल्याएको सन्दर्भमा उक्त मार्गदर्शनले जिल्ला तहमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना प्रक्रियामा संलग्न सबै सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरूलाई स्पष्ट जिम्मेवारी दिइएको छ । विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनको लागि कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्थापनका क्षेत्रमा नेपाल सरकारले समयानुकूल परिमार्जन गर्दै विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्ययोजना सबै तहमा तर्जुमा गरि कार्यान्वयन गर्नु पर्ने व्यवस्था अनुरूप मुलतः विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन योजना तर्जुमा मार्गदर्शन २०६७ (पहिलो संशोधन २०७६) बमोजिम यो योजना परिमार्जन सहित तयार गरिएको छ ।

१.२ नुवाकोट जिल्लाको परिचय

नेपालको मानचित्रमा मध्यमाञ्चल विकास क्षेत्रको वाग्मती अञ्चल अन्तर्गत र हाल बाग्मती प्रदेश अन्तर्गत नुवाकोट जिल्ला रहेको छ । यस जिल्ला राजधानी काठमाडौंको उत्तर पश्चिम दिशामा अवस्थित रहेको र एक ऐतिहासिक पृष्ठभूमिले चिनिएको जिल्ला हो । नुवाकोट नेपाल एकीकरणको इतिहाससँग सामरिक हिसाबले जोडिएको जिल्ला हो । नेपालका कुनै पनि अञ्चलको सिमाना तथा अन्तर्राष्ट्रियसिमानालाई समेत नछुने र भौगोलिक विभाजन अनुसार पहाडी प्रदेशमा अवस्थित यो जिल्ला झण्डै अर्ध-चन्द्राकार रूपमा पूर्व-पश्चिम फैलिएर रहेको छ । यस जिल्लामा उच्च पहाडी क्षेत्रको पठार, हिमालको दक्षिणी ढाल, पहाडीक्षेत्रको विचमा यत्रतत्र छरिएर रहेका समथर बेंसी र टारहरू लगायतका विविध भौगोलिक विशेषताहरू पाउन सकिन्छ । भौगोलिक वनावटमा पहाडी भू-भागको अंश ७१ प्रतिशत, लेकाली भू-भागको अंश १८ प्रतिशत तथा टार, बेसी र समथर भू-भागको अंश ११ प्रतिशतरहेको छ । कुल १,१२१ वर्ग किलो मिटर क्षेत्रफलमा फैलिएको यस जिल्लाको सदरमुकाम बिदुर हो । यस जिल्लामा तादी र त्रिशुली नदीको संगम देविघाट र नुवाकोट सात तले दरवार जस्ता ऐतिहासिक महत्वका ठाउँहरू समावेश छन् । प्रशिद्ध धार्मिक क्षेत्र गोसाईकुण्ड र मनोरम पर्यटकीय हिमालीभेग लाडटाड क्षेत्र जाने प्रमुख पर्यटकीय मार्ग रहेको नुवाकोट जिल्ला मल्लकालीन समयमा पश्चिम नेपालको मूल ढोका, नेपालभोट (तिब्बत) वाणिज्य व्यापारको परम्परागत मुलद्वार पनि रहेको थियो । नेपाल अधिराज्यलाई १४ अञ्चल र ७५ जिल्लामा विभाजन गर्नु अधिसम्म “पश्चिम एक नम्बर” अन्तर्गत रहेको यस जिल्लाको नामाकरण गोपालवंशिय शासनकालदेखि नवकोट, नवकोट्य, नवक्वाथ, नौकोटबाटअपभ्रंश हुँदै हालको नुवाकोट रहनगएको ऐतिहासिक अनुश्रुति रहेको छ । बेलकोट, मालाकोट, भैरुमकोट, धुवांकोट, कालिकाकोट, सल्यानकोट, सिमलकोट, धैवुडकोट र प्यासकोटजस्ता नौवटा कोटहरूको संगमभूमीभएकोले नुवाकोट नाम रहन गएको कुरा पनि उल्लेख छ । मल्लकालमा पश्चिम नेपालको प्रवेशद्वार मात्र होइन नेपालको तिब्बतसँग हुने व्यापारको प्रमुखमार्गको रूपमा समेत ख्यातीप्राप्त यस जिल्लाको बेत्रावतीमा नेपाल-चिन युद्धपछि ऐतिहासिक “बेत्रावती सन्धि” भएको थियो ।

यस जिल्लासँग नेपाल एकीकरणको आधार शिविर, श्री ५ बडामहाराजाधिराज पृथ्वीनारायण शाहको कार्यकालमा वि.सं. १८०१ देखि १८२५ सम्मको राजधानी, गिर्वाणयुद्ध विक्रम शाहको शासन कालमा शीतकालिन राजधानी, श्री ५ बडामहाराजाधिराज पृथ्वीनारायण शाहको समाधिस्थल, बहादुर शाहको जन्मभूमी, भूकुटीको घर-माईती गर्ने बाटो, तत्कालिन नौतले दरवार (वि.सं. १९९० सालकोमहाभू-कम्प पछि सात तले, प्रसिद्ध नुवाकोट भैरवी र जालपादेवीको मन्दिर आदि ऐतिहासिक तथा धार्मिक वैभव र सम्पदाहरूरहेका छन् । पृथ्वीनारायण शाहले काठमाण्डौं उपत्यका विजय गर्नु अघि निकै शक्तिशाली राज्यका रूपले चिनिएको नुवाकोट इतिहासका विद्यार्थीहरूको खुल्ला संग्रहालय हो । नुवाकोट दरवार परिसरमा धार्मिक हिसावले महत्वपूर्ण मानिने भैरवी मन्दिर र तलेजु मन्दिर छन् । यस जिल्लामा भैरवी, जालपादेवी, दुप्चेश्वर महादेव, पञ्चकन्या, राम मन्दिर, उग्रतारा, उत्तरगया, सुगतपुरविहार, बाराही, वासुकी, वाघ भैरव, भैरवकोट, जलेश्वरी, शिवालय, बच्छलादेवी आदि प्रमुख धार्मिक स्थलहरू हुन् । नुवाकोटजिल्लाको आर्थिक मेरुदण्ड मूलतः कृषि नै हो । कृषि कार्य भित्र पनि पशुपालन, अन्नबाली, नगदेबाली, फलफूल खेती, माछापालन र कुखुरापालन उल्लेखनीय रहेका छन् । त्रिशुली, वडार, विदुर जिल्लाको प्रमुख व्यापारिक केन्द्र हो भने यस अलावाढिकुरे, छहरे, देविघाट, सामरी, देउराली, डावाचेत, चोगते, खरानीटार, आप्रह, सातविसे, समुन्द्रटार, ककनी, फेदीवेसी, चौघडाबेत्रावती स्थानीय व्यापार क्षेत्र हो । यसै गरी ककनी, किस्पाड, मेघाड, चिसापानी, शिवपुरी, नुवाकोट दरवार क्षेत्र, सागरकुण्ड, देविघाट, उत्तरगया, बोल्देहीताल, पञ्चकन्या सुरुड आदि अन्य ख्याति प्राप्त पर्यटकीय क्षेत्रहरू हुन ।

जिल्लाको संक्षिप्त विवरण

परिचय

जिल्ला : नुवाकोट
जिल्ला सदरमुकाम : विदुर
अञ्चल : बागमती
प्रदेश : बागमती

भौगोलिक अवस्थिती

(क) आक्षांश : २७° ४५' उत्तर देखि २८° २०' उत्तर सम्म
(ख) देशान्तर : ८५° पूर्व देखि ८५° ४५' पूर्व सम्म
(ग) क्षेत्रफल : ११२१ वर्ग कि. मी.
(घ) उचाई : समुन्द्र सतहबाट ४५७ मी. देखि ५१४४ मी. सम्म
(ङ) आकार : अर्ध चन्द्राकार

सिमाना

पूर्व : काठमाण्डौ, सिन्धुपाल्चोक
पश्चिम : धादिङ
उत्तर : रसुवा
दक्षिण : काठमाण्डौ, धादिङ

हावापानी तथा जलवायु

हावापानी	हावाको बार्षिक औषत तापक्रम (डि.से.)	प्रतिशत
अल्पाईर्नन र आर्कटिक	१०० देखि कम	४.८
ठण्डाशितोष्णहावापानी	१००—२००	१३.८
उष्णअर्धशीतोष्णहावापानी	१५०—२००	५१.४
समशितोष्णहावापानी	२००—४००	२८.७
अन्य		१.२

तापक्रम तथा वर्षा (बार्षिक)

न्यूनतम तापक्रम : १०.०२ मि.मि.
अधिकतम : १९.७५ मि.मि.
औषत वर्षा : १८४.६४ मि.मी.

भौगोलिक बनावट

(क) लेक (उच्च हिमाली) : २.२%

(ख) उच्च पहाड : ७१ %

(ग) मध्य पहाडी बेसिटार : ११%

राजनैतिक तथा प्रशासनिक विभाजन

निर्वाचन क्षेत्र : २

प्रदेशनिर्वाचन क्षेत्र : ४

गाउँपालिका : १०

नगरपालिका : २ (वडा संख्या १३ प्रत्येकमा)

जम्मा वडाहरु : ८८

जनसांख्यिक विवरण (२०६८ सालको जनगणना अनुसार)

क) जनसंख्या :

कूल जनसंख्या : २,७७,४७१

महिला : १,४४,६८४

पुरुष : १,३२,७८७

संस्थागत र विदेशिएका : १४३११

लैङ्गिक अनुपात : ०.९२

दशको जनसांख्यिक परिवर्तन : ०.०४ %

जम्मा घरधुरी संख्या : ५९२१५

जम्मा परिवार संख्या : ५९२१४

औसत परिवार संख्या : ४.६९

जनघनत्व : २४८ प्रति व.कि.मी.

वि.सं. २०६८ सालमा सम्पन्न जनगणनाको अन्तिम नतिजा अनुसार यस जिल्लाको कुल जनसंख्या २,७७,४७१ रहेको छ भने जम्मा परिवार ५९,२१५ रहेको पाइन्छ । यस जिल्लाको जनसंख्या वृद्धिदर भने ऋणात्मक छ । यसैगरी विक्रम सम्वत् २०६८ सालमा सम्पन्न जनगणनाको अन्तिम नतिजा अनुसार प्रति वर्ग किलोमिटर क्षेत्रफलमा लगभग २४८ जना व्यक्तिहरुको घनत्व रहेको छ जहाँ शहरी जनघनत्व ८३५ र ग्रामिण जनघनत्व २२९ रहेको छ । त्यस्तै कुल ५९,२१५ परिवारहरुमा प्रति परिवार लगभग ५.७२ जना सदस्यहरु रहेको र १ जनामात्र सदस्य भएको परिवारसङ्ख्या ३,१०७ र सदस्य ९ भएको परिवार सङ्ख्या २,९६७ रहेको देखिन्छ । जातिगतआधारमा यस जिल्लामा ४२.८४ प्रतिशत तामाङ र दोश्रोमा बाहुन जातिको १८.९४ प्रतिशत रहेको छ । सबैभन्दा धेरै ५७.९५ प्रतिशत हिन्दु धर्म मान्ने र दोश्रोमा ४०.३६ बौद्ध धर्म मान्ने नागरिकहरु रहेको देखिन्छ भने ६० प्रतिशत भन्दा बढी जनसंख्याको हिस्सा हिन्दु धर्माबलम्बीहरु रहेका छन् ।

वि.सं. २०४८, २०५८ र २०६८ को परिवार, जनसंख्या र जनसंख्या वृद्धिदरको तथ्यांकीय विवरण यस प्रकार छ ।

विवरण	जनसंख्या		
	२०४८	२०५८	२०६८
नुवाकोट जम्मा	२४५२६०	२८८४७८	२७७४७१
महिला	१२२७२९	१४५७४७	१३२७८७
पुरुष	१२२५३१	१४२७३१	१४४६८४

घरपरिवार संख्या	४५६५७	५३१६९	५९२१५
जनसंख्या वृद्धिदर		१.६	-०.३८

श्रोत केन्द्रिय तथ्याङ्क विभाग, २०६८

ख) जाती अनुसार

तामाड :	४२.८%
ब्राम्हण :	८.९%
क्षेत्री :	१२.६%
नेवार :	७.४%
राई :	३.६%
अन्य :	१४.७%

क्षेत्रफल :	११२१ बर्ग कि.मि
होचो सतह :	४५७ मि. त्रिसुली किनार
अग्लो भाग :	५१४४ मि. तीनचुली बजार
मूख्य नदी :	त्रिसली, तादी, लिखु
सहायक नदी :	फलाखु, सलाखु, दौखु, गेर्खु खोला, सामरी, चन्द«मती, छत्रेखोला
मुख्य सडक :	ठूलोखोला-ककनी-पिपलटार-त्रिशुली (काठमाण्डौ त्रिशुली सडक) : ५५ कि.मी. गल्छी - पिपलटार-त्रिशुली : २७ कि.मी. त्रिशुली - धुन्चे : ४८ कि.मी. गंगटे - लव्धु - समुन्द्रटार-गोल्फुभन्ज्याड : ४३ कि.मी. गुर्जे - छहरे- त्रिशुली (टोखा, छहरे त्रिशुली सडक)
सहायक सडक (कच्ची सडक) :	ककनी -लिक सडक : ३ कि.मी. त्रिशुली सहरी सडक : १८ कि.मी. नुवाकोट-वागेस्वरी-उर्लेनी : २३.५ कि.मी. उर्लेनी-काल्चे-मालाभन्ज्याड : ८.५ कि.मी. मान्द्रेढुंगा-खडगभन्ज्याड-गोस्पाड-दाडसिड-काफलपानी : २४.५ कि.मी. त्रिशुली-वेत्रावती : ९ कि.मी. त्रिशुली-सोले : ९ कि.मी. त्रिशुली-सामरी -भञ्ज्याडभुरुड : १७ कि.मी. त्रिशुली-देउराली -मेघाड : २५ कि.मी. मेघाड -किन्ताड-थम्बुखोला : ८.५ कि.मी. पाल्ले -दुईपीपल-कोल्पुटार : ३८ कि.मी. लिखुखोला-कविलास-घलेभन्ज्याड-थप्रेक-वेतिनी-गोल्फुभन्ज्याड : ३५ कि.मी. समुन्द्रटार-रामती-कुटुडखोला-घ्याडफेदी : १० कि.मी. छहरे-शिवालय-तलाखु-पाटीभन्ज्याड : २० कि.मी. ओखरपौवा-चाउथे-कुमरी-कोल्पुटार : ५० कि.मी. रानीपौवा-चतुराले-बेलकोट-तादीपुल : १३ कि.मी.

	गुर्जे —समुन्द्रादेवी—पुर्नीभन्ज्याङ मैदान छाप अल्छे : ११ कि.मी. गणेशस्थान—नर्जामण्डप डाडाकोपाटो : २० कि.मी. सोले—सातदोबाटो—भाल्चे—साल्मे : २३ कि.मी. मुलथला—छत्रेखोला—बुधसिंग—तारुका : २० कि.मी. आप्रह—राउटार—घलेभन्ज्याङ
लेक :	२.२ % भाग
वनजङ्गल :	६६४४२ हे.
सरकारी तथा गौचरन :	४०५१६ हे.
सिंचित क्षेत्र :	७८४५ हे.
सिमसार क्षेत्र :	२२८५३ हे.
कृषि क्षेत्र :	८७४८४ हे.
अन्य क्षेत्र :	
वनस्पति :	साल, सल्ला, सिसौ, उत्तिस, कटुज, सिमल, टुडी, साज, बाज, बास र निगालो जस्ता बोट विरुवा पाईन्छन् भने चिराइतो, दालचिनी, टिमुर, बोझो, सुगन्धवाल, अमला, रिछा, तेजपात, पाषाणबेद, शिलाजित, सुनझाडी, भार्लाङ, कुरिलो, चुत्रा, जटामसी, सुनगाभा, कचुर, असुरो, हरो, बरो, कुकुरडाइनो तितेपाती जस्ता जडीवुटी पाईन्छन् ।
वन्यजन्तु तथा पशुपक्षी :	बाघ, भालु, चितुवा, दुम्सी, स्याल, बाँदर, बाँदेल, चितल, जरायो, मृग जस्ता जङ्गली जनावरहरु र डाँफे, मुनाल, चाखुरा, कालिज, ढुकुर, मयूर आदि ।
नदीनालाले ओगटेको क्षेत्रफल :	२८७० हेक्टर
राजमार्ग :	
धार्मिक, ऐतिहासिक तथा पर्यटकीय स्थल :	नुवाकोटको दरबार, भैरवी मन्दिर, देवीघाटको जालपादेवी, दुप्वेश्वर महादेव, पञ्चकन्या, राम मन्दिर, उग्रतारा, उत्तरगया, सुगतपुर विहार, बाराही, वासुकी, वाघ भैरव, भैरवकोट, जलेश्वरी, शिवालय, बच्छलादेवी, चिम्टेस्वर महादेव मन्दिर, मनकामना मन्दिर मनकामना, किस्पाङ्ग पोखरी, बेलकोटगढी, बनदेवी, कपिलेश्वर महादेव आदी ।
मूख्य मूख्य चाडपर्व :	दशै, तिहार, लोसार, होली, तीज, माघे सक्राती पर्व, गोरु जुधाई, गाईजात्रा, ईन्द्र जात्रा, शिवरात्री, राम नवमी, कृष्ण अष्टमी लगायत विभिन्न मठ मन्दिरमा लाग्ने जात्रा, मेला, देवीघाट मेला आदि
जलवायु :	औसत वार्षिक वर्षा १३४७ मि.मि. हुने तथा लेकाली तथा अर्धउष्ण हावापानी पाइने

ग) गाउँपालिका र नगरपालिकाको जनसंख्या विवरण:

क्र.सं.	गाउँपालिका र नगरपालिकाको नामावली	घरघुरी	महिला	पुरुष	जनसंख्या	कैफियत
१	विदुर नगरपालिका				५४३५१	
२	बेलकोटगढी नगरपालिका				३९८८८	
३	किस्पाङ्ग गाउँपालिका				१४८६१	
४	म्यागङ्ग गाउँपालिका				१३४७९	
५	तारकेश्वर गाउँपालिका				१५७१९	
६	सुर्यगढी गाउँपालिका				१६८००	

७	लिखु गाउँपालिका				१६८५२	
८	तादी गाउँपालिका				१७९३२	
९	दुप्चेस्वर गाउँपालिका				२२१०६	
१०	पञ्चकन्या गाउँपालिका				१५९४५	
११	शिवपुरी गाउँपालिका				२०७६९	
१२	ककनी गाउँपालिका				२७०७३	

श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८

यो जिल्ला भूकम्प, बाढी, आगलागी, पहिरो, चट्याङ्ग जस्ता प्रकोपबाट उच्च संकटासन्न अवस्थामा रहेको छ । खास गरी बाढी र पहिरो जस्ता जलवायूजन्य प्रकोपको उच्च जोखिममा वर्षेनी रहदै आएको छ । यस प्रकारका प्रकोपजन्य घटनाका कारण गरीबीलाई झनै बढावा दिने मात्र होइन वातावरण सन्तुलन समेत खलवलिएको महशुस गरिएको छ । बाढी, पहिरो, आगलागी जस्ता प्रकोपका घटनाबाट वर्षेनी हजारौँ मानिसले विनासको दुखःद नियति भोग्नु परेको छ । तसर्थ प्राकृतिक श्रोत साधनको वैज्ञानिक एवं समुचित उपयोग र दीगो व्यवस्थापन गरी प्राकृतिक तथा मानवीय सम्पत्तिको संरक्षण गरी संभावित जोखिम न्यूनीकरणका लागि आवश्यक पूर्व तयारी र प्रभावकारी प्रतिकार्य (Response) का लागि समय मै योजनाबद्ध ढंगले लाग्न जरुरी छ । प्रकोप न्यूनीकरण गर्न र प्रकोप पछि शीघ्र पुनर्लाभिका लागि विशुद्ध मानवीय सहायताको खाँचो हुने हुँदा समबद्ध सबै सरोकारवालाहरुको एकीकृत पहल र प्रयासबाट मात्र अपेक्षित उपलब्धि हासिल हुने भएकोले सोको लागीयो प्रतिकार्य योजना तयार गरिएको छ ।

जिल्लामा पहिलो पटक २०६८ सालमा प्रथम संस्करणको रूपमा विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना प्रकाशन गरिएको थियो । सरोकारवाला निकायहरुबाट वार्षिक रूपमा प्राप्त सूचनाहरुलाई समावेश गरी २०६८, २०६९, २०७०, २०७१, २०७३, २०७४, २०७५, २०७६ सहित नियमित परिमार्जन गर्दै यो नवौँ संस्करण २०७७ प्रकाशन गरिएको छ । देश संधीय संरचनामा गए पश्चात जिल्लामा क्षेत्रगत कार्यालयहरु नरहे पनि यो समष्टिगत जिल्लाको योजनाको रूपमा रहने गरि विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७७ प्रकाशन गरिएको छ ।

२. योजना निर्माणका उद्देश्य

२.१ समष्टिगत उद्देश्य

विपदबाट उत्पन्न मानवीय असरहरु न्यूनीकरण गर्नका लागि जिल्लाको प्रतिकार्य क्षमता अभिवृद्धि गर्दै प्रभावितहरुका आधारभूत आवश्यकताहरुलाई समयमा नै प्रभावकारी एवं समन्वयात्मक रूपमा उपलब्ध गराउने कार्यको सुनिश्चितता गर्नुविपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७७ को समष्टिगत उद्देश्य रहेकोछ ।

२.२ निर्दिष्ट उद्देश्य

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७७ का निर्दिष्ट उद्देश्यहरु यस प्रकार रहेका छन् ।

- जिल्लास्थित जोखिममा रहेका गाउँपालिका तथा नगरपालिकाका वडाहरुको संकटासन्नता विश्लेषण गरी स्थानीय श्रोत साधन र क्षमताको पहिचान गर्ने ।
- जिल्लामा क्रियाशील विभिन्न निकायहरुको पहिचान एवं तिनको क्षमताको विश्लेषण गरी विपद् व्यवस्थापन पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि जिम्मेवारी निर्धारण गर्ने ।

- विगत वर्षका अनुभवबाट सिकाएको पाठ तथा समय समयमा भएका छलफलबाट प्राप्त सिफारिस समेतलाई ध्यानमा राखी हरेक स्थानीय तहमा आ-आफ्नो आकस्मिक योजना तयार गर्न लगाउने ।
- विभिन्न क्षेत्रबाट निर्मित योजना कार्यान्वयन जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको समष्टिगत समन्वयमा गरिने ।
- श्रोत संकलन, विनियोजन तथा दीगो आर्थिक श्रोत व्यवस्थापनका लागि एकद्वार (इलभ म्ययच एयषूअिथ) को प्रणालीको विकास गर्ने ।
- प्रकोपबाट बढी प्रभावित हुन सक्ने दलित, महिला, अपाङ्ग सुविधाबाट वञ्चित समूह, बालबालिका, वृद्धवृद्धा जस्ता अति संकटासन्न समूहका लागि प्राथमिकताका आधारमा विपद् जोखिम न्यूनिकरण सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमको विकास गरी संचालन गर्ने ।
- विपद् पछि पुनर्लाभ (Recovery) तथा पुनःस्थापना कार्यक्रमलाई प्रभावकारी तुल्याउने ।
- आपत्कालीन प्रतिकार्य एवं पूर्वतयारीको विकास र कार्यान्वयनका लागि जिल्लामा एउटा आपत्कालीन कार्य संचालन केन्द्र (District Emergency Operation Center) को स्थापना गर्ने, DEOC को क्षमता वृद्धि गर्ने ।
- विश्वव्यापी रूपमा फैलिरहेको कोभिड(१९ संक्रमणको अवस्थालाई नियन्त्रण गर्ने खालका गातिविधिहरू संचालन गर्ने ।
- जिल्ला देखि स्थानीय तहसम्म खाद्यान्न, औषधी लगायत अन्य उद्धार सामग्रीहरूको भण्डारणका लागि भण्डारण स्थलको पहिचान र सुदृढ गर्ने ।
- आपत्कालीन परिस्थितिका साथै पूर्व तयारीका चरणमा प्रयोग गर्न सकिने पूर्व सूचना एवं संचार प्रणालीको विकास गर्ने ।
- विपद् प्रभावितहरूका लागि तत्काल आश्रय स्थलको पहिचान गर्ने ।
- विपद्का संभावित जोखिमहरूको लेखाजोखा, पहिचान, अनुगमन र पूर्व चेतावनी प्रणाली सुदृढ गर्ने । मनसुन पूर्वका समयमा अन्तरनिकाय बिच प्रभावकारी समन्वय गर्ने ।
- गाउँ पालिका र नगरपालिकामा गठन भएका स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति तालिम प्राप्त जनशक्ति र खोज तथा उदार सामग्रीको सूचि तयार गर्ने ।

२.३ योजनाको आवश्यकता तथा महत्व

विपद्को जोखिममा रहेका समुदायहरू सामाजिक, आर्थिक तथा साङ्गठनिक रूपमा कमजोर हुन्छन्। खाद्य असुरक्षा, शौचालय, स्वास्थ्य तथा सरसफाइका सुविधाहरूको सीमितता, प्राकृतिक विपद्का कारण सुरक्षित बासस्थानको सही पहिचान तथा उपयुक्त व्यवस्थापन गर्न नसक्नु आदि विपद् प्रभावित समुदायहरूले सामना गर्ने मुख्य समस्याहरू हुन्। परिणाम स्वरूप प्राकृतिक तथा मानवजन्य विपद्हरू संग समुदायको सामना गर्ने क्षमता निकै कमजोर छ। यस्ता समस्याहरूलाई सम्बोधन गर्न समुदायलाई सशक्तीकरण गर्ने र प्रभावकारी समन्वयको संयन्त्र बनाउनु अत्यन्त जरूरी छ। नुवाकोट जिल्लामा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यमा काम गर्ने विभिन्न सरोकारवालाहरू बीच समन्वय गर्ने महत्वपूर्ण साधनको रूपमा यो योजना रहनेछ ।

विपद्को अवस्थामा प्रभावकारी मानवीय सहयोगका लागि तथा सम्भावित विपद्को जोखिम कम गर्न तथा विपद्को अवस्थामा आइपर्ने समस्याहरूलाई समाधान गर्नका लागि विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना आवश्यक पर्दछ । विशेष गरी मानवीय सहयोगको प्रत्याभूति गराउन विपद् जोखिम न्यूनीकरणमा समुदायलाई सहयोग गर्न, प्रतिकार्यमा समान पहुँच पुऱ्याउन, सामाजिक, सांस्कृतिक मर्यादा कायम राख्न, खानेपानी तथा सरसफाई एवं स्वास्थ्य प्रवर्द्धन गर्न यस योजनाले मार्ग निर्देश गर्दछ। त्यसका साथै श्रोतको सहि पहिचान तथा परिचालन गर्न जवाफदेही र उत्तरदायित्वको भावनाको विकास गराउन पनि यस योजनाले सहयोग गर्दछ। यसै आवश्यकतालाई महशुस गर्दै यस जिल्लामा विपद्बाट

हुने क्षतिलाई कम गर्न तथा विपद् पछिको मानवीय सहयोगलाई व्यवस्थित तथा प्रभाकारी बनाउन पूर्वतयारी दस्तावेजका रूपमा यो विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७७ तयार पारिएको हो ।

२.४ योजनाको सीमा

यो योजना तर्जुमा गर्दा सहभागितामूलक प्रकृयाका माध्यमबाट गरिएको छ । यस प्रक्रियामा जिल्ला विपद् व्यावस्थापन समितिका सम्पूर्ण सदस्यहरू जिल्लामा विपद् जोखिम न्यूनीकरणको क्षेत्रमा कार्यरत राष्ट्रिय गैह्रसरकारी संस्थाका प्रतिनिधिहरूको सहभागिता रहेको थियो । तर योजना तर्जुमा गर्दा देखिएका केही सीमाहरू निम्न अनुसार छन् ।

- तथ्याङ्क संकलनको क्रममा विगतका वर्षहरूमा भएका विपद्का घटनाहरू तथा त्यसबाट भएको क्षतिको सम्पूर्ण यथार्थ विवरण प्राप्त गर्न कठिनाई भएकोले नुवाकोट जिल्लाका स्थानीय तहहरूको संकटासन्नताको स्तर निर्धारण, पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको तर्जुमा, विपद् जोखिम न्यूनीकरणका गतिविधिहरू निर्धारण गर्दा केही लचकता अपनाइएको छ ।
- यस योजना अन्तर्गत निर्धारण गरिएका गतिविधिहरूको कार्यान्वयनका लागि बढी मात्रामा बाहिरी श्रोतको भर पर्नु पर्ने अवस्था देखिन्छ । जसले गर्दा बाह्य श्रोत प्राप्त नभएमा योजनाको कार्यान्वयन बाट अपेक्षित उपलब्धि प्राप्त नहुन सक्छ ।
- जिल्लामा उपलब्ध सिमित स्रोत र साधनबाट विभिन्न प्रकोपहरूबाट हुने क्षति न्यून गर्न तथा विपद्बाट प्रभावित परिवारहरूको आवश्यकतालाई सम्बोधन गर्न चुनौती रहेको छ ।
- COVID १९ का कारण फिल्ड भ्रमण, फिल्डमा बैठक, भेला गर्न कठिनाई रहेको छ ।

२.५ अपेक्षित नतिजा

नुवाकोट जिल्लामा हुन सक्ने सबै प्रकारका प्राकृतिक एवं गैर प्राकृतिक प्रकोपका घटना न्यूनीकरण, जोखिम व्यवस्थापनको पूर्वतयारी, प्रतिकार्य र पुनर्लाभका लागि तयार गरिएको प्रस्तुत कार्य योजना कार्यान्वयनबाट निम्न नतिजा हासिल हुने अपेक्षा गरिएको छ ।

- मानवीय सहायतामा संलग्न निकायहरूको पहिचान तथा परिचालन हुनेछ ।
- महामारीको रूपमा हुने मानवीय संक्रमणहरू (जस्तै कोरोना भाइरस) को जोखिम न्युनिकरण तथा नियन्त्रण हुन सहयोग पुग्ने छ ।
- विपद्का सम्बन्धमा जिल्लाको पूर्व इतिहास वारे महत्वपूर्ण जानकारी हासिल भै विभिन्न क्षेत्रको संकटासन्नताको स्तर निर्धारण एवं प्रतिकार्य क्षमताको विकास हुनेछ ।
- जिल्लाको संभावित प्रकोप तथा जोखिम क्षेत्रको पहिचान सहितको नक्सांकन हुनेछ ।
- विभिन्न क्षेत्रसंग सम्बन्धित निकाय, संघ संस्था र व्यक्तिहरूको पहिचान, भूमिका र जिम्मेवारी निर्धारण हुनेछ ।
- माग एवं आवश्यकताको पहिचान भै श्रोत साधनको यथोचित व्यवस्था हुनेछ ।
- विपद् जोखिम न्यूनीकरणको अवधारणालाई विकास योजनाहरूमा मूल प्रवाहीकरण गर्न मद्दत पुग्नेछ ।
- प्रस्तुत योजना अनुरूप कार्य गर्दा संभावित जोखिम न्यूनीकरण गर्न मद्दत पुग्ने र प्रभावित परिवारले पुनर्लाभ प्राप्त गर्न सक्नेछन ।

२.६ निर्देशक सिद्धान्तहरू

- विपद्मा परेका मानिसहरूको आत्मसम्मान सहित जीवनयापन गर्न पाउने (Right to Dignified Life) अधिकारको सुनिश्चिता गरिनेछ ।
- आपतकालीन राहत तथा सहयोग मानवता, निष्पक्षता तथा तटस्थता बमोजिम (बिना कुनै भेदभाव) उपलब्ध गराइने छ ।
- आपतकालीन राहत तथा सहयोग प्रदान गर्दा लैङ्गिक तथा सामाजिक समावेशिकरणमा जोड दिनका साथै अशक्त, अपाङ्ग, बालबालिका, वृद्ध तथा गर्भवती तथा छाउपडी, महिलाहरूको आवश्यकताहरूलाई विशेष प्राथमिकता दिइने छ ।
- आपतकालीन राहत तथा सहयोग प्रदान गर्दा H.I.V AIDS, T.B. जस्ता कडा रोग भएकाहरूको उपचार तथा हेरचाहलाई पनि विशेष ध्यान दिइनेछ ।
- हालै नेपालमा समेत फैलिरहेको विश्वव्यापी संक्रमण COVID -19 लगायत डेगुं जस्ता सक्रामक रोगहरूको रोकथाम तथा नियन्त्रण गर्न अभियान संचालन गरिने छ ।
- आपतकालीन राहत तथा सहयोग प्रदान गर्दा Reproductive Health in Emergency सम्बन्धी उपचारलाई पनि विशेष ध्यान दिइनेछ ।
- आपतकालीन राहत तथा सहयोग प्रदान गर्दा पीडितको अवस्था अनुसार प्राथमिकता निर्धारण गरिनेछ ।
- विपद् जोखिम न्यूनीकरणको अवधारणालाई विकास योजनामा मूल प्रवाहीकरण गरिने छ ।
- एकीकृत प्रणाली (Holistic Approach) अपनाइनेछ ।
- कर्मचारीको सुरक्षा (Staff safety and security) लाई ध्यान दिइनेछ ।
- एकद्वार नीति (One Window) र समूहगत अवधारणा (Cluster Approach) अनुरूप कार्य संचालन गरिनेछ ।
- सहभागितात्मक, अन्तरकृयात्मक र समन्वयात्मक कार्यशैली अवलम्बन गरिनेछ ।
- संघ, प्रदेश तथा स्थानिय तहका यस सम्बन्धि संरचना तथा संयन्त्रलाई समन्वयात्मक रूपमा प्रभावकारी परिचालन गरिनेछ ।

३. विपद् जोखिमको अवस्था

३.१ विगतका विपद्हरूको विश्लेषण

नुवाकोट जिल्लामा विपद् जोखिमलाई हेर्दा साविकको गा.वि.स. तथा नगरपालिकाको संकटासन्नतालाई स्तरीकरण गरी हेरिएको भएतापनि हाल यसलाई स्थानीय संरचना अनुसार विश्लेषण गरिएको छ । यसजिल्लाका दुप्चेस्वर, किस्पाङ्ग, म्यागङ्ग, तादी, शिवपुरी, पञ्चकन्या आदी गाउपालिकाहरू पहिरोको उच्च जोखिममा रहेका छन् भने विदुर न.पा., बेलकोटगढी न.पा., लिखु, तारकेस्वर, तादी र पञ्चकन्या गा.पा. का केही भागहरूमा बाढीको जोखिममा रहेका छन्। विगतमा घटेका घटनाहरू, त्यसबाट भएको मानवीय तथा भौतिक क्षति तथा जोखिममा रहेको जनसंख्यालाई स्तरीकरणको आधार मानिएको छ। जोखिमको विश्लेषणका लागि दुई वटा विधिहरूको प्रयोग गरिएको छ र दुईवटै आधारहरूलाई केलाएर समग्र रूपमा विपद् जोखिमको लेखाजोखा र विश्लेषण गरिएको छ। हाल सम्म तयार भएका स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना (LDCRP) अनुसार प्रकोप नक्सांकनका आधारमा विश्लेषण गरिएको हो।

नुवाकोट जिल्लाका बढी प्रभावित स्थानीय निकायहरूलाई आधार मान्दा विगत ५ वर्षमा विपद्बाट भएको जनधनको क्षति, बालिनाली तथा घरसम्पत्ति तथा भौतिक संरचनाको विनास, पशु चौपायाको क्षति, विपद्बाट प्रभावित क्षेत्र तथा जनसंख्या, उपलब्ध श्रोतसाधन र क्षमताको विश्लेषण गर्ने उद्देश्यले जिल्लाका २ नपा र १० वटा गाउँपालिका सहभागितामूलक क्षमता तथा सडकटाभिमुखता विश्लेषण (VCA) सम्पन्न गरिएको थियो । यसबाट निम्नानुसारको परिस्थितिसृजना हुने अनुमान गरिएको छ ।

- विभिन्न प्रकोपहरूका कारण जिल्लाको कूल जनसंख्याको ३३ प्रतिशत भन्दा बढी जनसंख्या प्रत्यक्ष रूपमा प्रभावित हुनु सक्ने ।
- विपद्को समयमा सार्वजनिक पूर्वाधारहरूको क्षति हुनाले आवागमन अवरुद्ध हुनु सक्ने ।
- सूचना प्रसारण प्रविधिहरू पनि सो समयमा अवरुद्ध हुनेछन् । सूचना संकलनमा कठिनाई हुनेछ जसले गर्दा प्रभावितहरूको प्रारम्भिक विवरण प्राप्त गर्न समेत अठ्यारो पर्ने ।
- राहत उद्धार कार्यमा एक रूपता ल्याउन निकै समस्या हुनेछ । संरक्षण र संकटासन्न बर्गहरूको सेवा तथा श्रोतमाथि पहुँच नभएको अवस्था हुनु सक्ने ।
- स्वास्थ्यकर्मी र स्वयंसेवक परिचालन गर्न समस्या हुनेछ र स्थानीय स्तरमा औषधीहरूको पर्याप्त उपलब्धता नरहने अवस्था हुने ।
- कोभिड १९का कारणनुवाकोटका अधिकांश जनसंख्या प्रभावित हुनसक्ने ।
- एकै पटक महामारीको अवस्था सृजना भई विद्यमान स्रोतसाधन र जनशक्तिले व्यवस्थापन गर्न नसकिने अवस्था आउन सक्ने ।
- कोभिड १९ का कारण उपचार तथा व्यवस्थापनमा संलग्न व्यक्तिहरू नै प्रभावित भई थप जटिलता उत्पन्न हुन सक्ने ।
- खानेपानीका मुहानहरू दुषित बन्ने वा श्रोतहरू भत्कने वा नस्ट हुन सक्ने ।
- घरमा भण्डारण गरेको अन्न तथा खेतबारी अन्नबालीको विनासका कारण खाद्यान्नको अभाव रहने र संकट उत्पन्न हुने । अर्को बाली लगाउन बीउको पनि उपलब्धता नरहने परिस्थितिको सृजना हुने ।
- स्थानीय सार्वजनिक भवनहरू तथा सेवा प्रदायक निकायहरू प्रभावित हुने । सो समयमा आपराधिक गतिविधिहरू बढ्न सक्ने ।
- पूर्वसूचना प्रणालीको आधुनिक सामग्रीको उपलब्धता नहुनाले समयमै पूर्वसूचना दिन नसकिने अवस्थाको सृजना हुने ।
- आवश्यक मात्रामा खाद्य तथा गैर खाद्य सामग्रीहरूको भण्डारण नहुने हुँदा ती सामग्रीहरूको चरम अभाव रहनेछ ।
- विभिन्न प्रकोपहरूका कारण ३४० हेक्टर जमीन, १.५ करोडबराबरको अन्नबाली तथा फलफुलको क्षति तथा ७ हजार जति पशुचौपाया प्रभावित हुन सक्ने ।
- प्रभावित २४०० परिवारका लागि स्वच्छ पिउने पानी उपलब्ध हुन नसक्ने साथै शौचालय तथा सेफ्टी ट्यांकीहरू फुट्ने हुँदा खानेपानीकाश्रोत दुषित भई १०,००० जनामा झाडापखाला तथा हैजा हुन सक्ने ।
- खाद्य सामग्रीको अभाव हुने हुँदा कुपोषण हुने, विपद्बाट जनधनको क्षति सहन गर्न नसकी मानसिक समस्या देखिने, लैङ्गिक हिंसामा बृद्धि हुन सक्ने, सुत्केरी र प्रसुती सम्बन्धी समस्या हुने, यौन रोग एच्आईभी तथा क्षयरोग जस्ता रोगहरूको संक्रमण फैलिन सक्ने ।
- आपतकालीन आवासको समस्या हुने ।
- सामना गर्ने संयन्त्रमा अवरोध, सबै समूह तथा बर्गको मानवीय प्रतिकार्यमा पहुँच नहुने वा पहुँच अपर्याप्त हुने ।

- विद्यालयहरू बन्द हुन सक्ने तथा बालबालिकाको शिक्षामा नकारात्मक प्रभाव पर्ने, विद्यालयमा खानेपानी तथा शौचालयको अपर्याप्तता हुने, विद्यालय आश्रयस्थलको रूपमा प्रायः प्रयोग हुने हुँदा पठनपाठनमा बाधा हुने, डुवान वा बाढीका कारण विद्यालय बन्द गर्नु पर्ने अवस्था सृजना हुने ।

जिल्लामा पहिचान गरिएका प्रमुख प्रकोपहरूका कारण उत्पन्न हुन सक्ने विपद्का परिस्थितिहरूलाई निम्नानुसार अनुमान गरिएकोछ ।

भूकम्प

२०७२ सालको महा भूकम्प बाट अति प्रभावित जिल्लाहरू मध्ये यस जिल्ला पनि एक हो । यस जिल्ला भूकम्प बाट अति नै जोखिममा रहेको विश्लेषण गरिएकोछ । भूकम्प पश्चात बनाएका घर तथा संरचनाहरूमा भवन आचार संहिता पालना गरिएको छ तर भूकम्प अघि बनेका घर तथा संरचनाहरूमा न्यूनतम मापदण्ड पनि नअपनाएर बनाइएका यस्ता संरचनाहरूले भूकम्पीय जोखिम बहन गर्न नसक्ने हुँदा यहाँको भूकम्पीय जोखिम अत्यधिक रहेकोछ ।

बाढी/पहिरो

यसजिल्लाका दुप्चेस्वर, किस्पाङ्ग, म्यागङ्ग, तादी, दुप्चेस्वर, शिवपुरी, पञ्चकन्या आदी गाउँपालिकाहरू पहिरोको उच्च जोखिममा रहेका छन् भने बिदुर न.पा., बेलकोटगढी न.पा., लिखु, तारकेस्वर, तादी र पञ्चकन्या गा.पा. का केही भागहरूमा बाढीको जोखिममा रहेका छन् । यस जिल्लामा रहेका त्रिसुली, तादी, सामरी, चन्द्रमति, फलाखुर लिखु आदी नदिमा आउने बाढीका कारण नदी आसपासका क्षेत्रहरू जोखिममा रहेका छन् । बाढी, पहिरो आदी विपद्का कारण यस जिल्लामा प्रतिवर्ष एक करोड भन्दा बढी सम्पत्तिको क्षति हुने गरेको छ । यस जिल्लाको केहीपहाडी ठाउँहरू ०७२ सालको भूकम्पका कारण चिरा परेको हुदा पहिरोको उच्च जोखिममा रहेको छ ।

आगलागी

विगतमा घटेको घटनाहरू तथा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति तथा नेपाल रेडक्रस सोसाइटीको तथ्याङ्कको आधारमा वार्षिक औषत २५ देखि ४० परिवारहरू आगलागीबाट पूर्ण प्रभावित हुने हुँदा यस योजनामा सम्बन्धित क्षेत्रहरूको आपतकालीन योजनामा आगलागीलाई समेत समावेश गरी लक्षित जनसंख्याको उद्धार तथा सम्भावित क्षतिलाई व्यवस्थापन गर्न आगलागीलाई समेत योजना निर्माण गर्दा ध्यान पुर्याएको छ । महामारी, खडेरी, चट्याङ्ग तथा हुरी बतास जस्ता प्रकोपहरूबाट पनि धेरै मात्रामा धनजनको क्षति हुने गरेकोछ र ती तथ्याङ्कको आधारमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको निर्माण गरिएको छ ।

खडेरी, असिना, हुरी बतास, चट्याङ

नुवाकोट जिल्लाका २ वटा नगरपालिका र १० वटा गाउँपालिकाहरू मा विभिन्न संघ संस्थाले गरेको अध्ययनबाट त्यस क्षेत्रमा प्रमुख रूपमा खडेरी, असिना, हुरीबतास, र चट्याङ जस्ता प्रकोपहरू पनि देखा परेका हुँदा यस योजनामा खडेरी, असिना, हुरीबतास, चट्याङ लाई पनि समावेश गरिएकोछ ।

महामारी

नोबल कोरोना भाइरस (COVID-19) हाल विश्वमा महामारीको रूपमा फैलिई रहेको छ । उक्त भाइरसले नेपालमा ३५ जनाको मृत्यु र १० हजार भन्दा बढि मानिसहरू संक्रमित भईसकेको र बिस्व भरका देशमा यसको संक्रमण दर उच्च रहेकोले नेपाल पनि यसको उच्च जोखिममा रहेको छ । नेपालमा विभिन्न प्रकारका महामारीहरू पनि फैलिने गरेको सन्दर्भमा हालै मात्र नोबल कोरोना भाइरस प्रजातिले विश्वव्यापी संक्रमण निम्त्याएको छ । महामारीको रूपमा यो

नेपालमा पनि जटिल मानवीय समस्याको रूपमा रहेकोले यसको नियन्त्रणका लागि समेत पहल गर्न आवश्यक रहेको छ। हाल कारोना लगायत अन्य विभिन्न किसिमका महामारीहरूको जोखिम प्रत्येक वर्ष बढ्दै गईरहेको छ।

३.२ कानूनी, नीतिगत तथा संस्थागत व्यवस्था

नेपालको संविधान २०७२ को अनुसूची ७ मा प्राकृतिक तथा गैर प्राकृतिक विपद् पूर्वतयारी उद्धार तथा राहत र पूर्णलाभ कार्यलाई संघ र प्रदेशको साझा अधिकार सूचीमा सुचिकृत गरिएको छ भने अनुसूची ९ मा संघ, प्रदेश र स्थानीय तह गरी तीनै तहको साझा अधिकारको सूचीमा विपद् व्यवस्थापन लाई राखिएको छ। अनुसूची ८ ले विपद् व्यवस्थापनलाई स्थानीय तहको एकल अधिकारको सूचीमा समेटेकोले यसमा स्थानीय तहको भूमिका महत्वपूर्ण रहेको छ। यसै गरि विपद् जोखिम न्यूनीकरण व्यवस्थान ऐन २०७४ (प्रथम संसोधन २०७५) को व्यवस्था अनुसार संघ, प्रदेश, जिल्ला र स्थानीय तहमा विपद् व्यवस्थापन समितिहरूको व्यवस्था गरि तिनीहरूको काम कर्तव्य अधिकार तय गरेको छ। विपद् जोखिमबाट सुरक्षित अनुकूलित तथा उत्थानशील राष्ट्रको निर्माण गर्न विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय नीति २०७५ र विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय राणनीतिक योजना सन् २०१८ देखि २०३० लागु गरि विपद्को क्षेत्रमा पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य सम्बन्धी योजना तर्जुमा गरि कार्यान्वयनमा लागु गरिएको छ।

३.३ प्रमुख प्रकोपहरू र प्राथमिकतामा रहेका प्रकोपहरू

नुवाकोट जिल्लामा देखा परिरहने प्रकोपहरूमा पहिरो, बाढी, हुरी बतास, असिना, आगलागी, महामारी, खडेरी, चट्याङ्ग, सडक दुर्घटनाहरू प्रमुख प्रकोपहरू हुन। यस्ता प्रकोपहरूले गरेको मानवीय र भौतिक क्षतिको विगत लाई हेर्दा पहिरोबाट बढी मानवीय क्षति र बाढीबाट भौतिक र जीविकोपार्जनका श्रोतको अत्यधिक क्षति भएको देखिन्छ। हाम्रा अव्यवस्थित विकास निर्माण कार्यले ल्याउन सक्ने विपद्लाई पहिलेनै आँकलन गर्न नसक्नुले पनि क्षतिको मात्रालाई बढाईरहेको छ। प्राकृतिक श्रोतको अत्यधिक शोषण तथा संरक्षण हुन नसक्दा तथा जलवायुमा आएको परिवर्तनले गर्दा खडेरी पनि एउटा मुख्य प्रकोपको रूपमा रहेको अनुभव जिल्ला सँग छ। असिनाबाट हरेक वर्ष अन्नबालीको नास हुने गरेको छ भने चट्याङ्गका कारण घाइते तथा जीवन गुमाउनेहरूको संख्या प्नि पछिल्ला एक दुई वर्षमा बढ्न थालेको छ।

जिल्लामा हुने प्रकोपलाई Pairwise Ranking Approach को आधारमा गरिएको स्तरीकरणलाई निम्न तालिकामा देखाइएको छ।

प्रकोप स्तरीकरण मेट्रिक्स

प्रकोप	महामारी	पहिरो	बाढी	असिना	आगलागी	खडेरी	चट्याङ्ग	अङ्कभार
महामारी		महामारी	महामारी	महामारी	महामारी	महामारी	महामारी	६
पहिरो			पहिरो	पहिरो	पहिरो	पहिरो	पहिरो	५
बाढी				बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	४
असिना					आगलागी	खडेरी	चट्याङ्ग	०
आगलागी						आगलागी	आगलागी	३
खडेरी							खडेरी	२
चट्याङ्ग								१
स्तर	पहिलो	दोश्रो	तेश्रो	सातौँ	चौथो	पाचौँ	छैटौँ	

नोट - भूकम्पले १९९० र २०७२ मा ठूलो बिनास गरेको हुँदा भूकम्प प्रकोप स्तरिकारणमा प्राथमिकतामा रहन्छ तसर्थ भूकम्पलाई स्तरीकरण मेट्रिक्समा समावेश गरिएको छैन ।

३.४ सम्भाव्य प्रकोपहरूको आँकलन तथा सम्भावित प्रभाव क्षेत्रको नक्शाङ्कन

सामान्यतया विपद् जोखिम विश्लेषणका आधारमा प्रकोपहरू छनौट गरि योजना तयार गरिन्छ । प्रकोपको छनौट गर्दा प्रकृति, सम्भावित मात्रा र सम्भावित आपतकालीन अवस्थालाई आधार मान्न सकिन्छ । कहिलेकाही मात्र हुने भए पनि भूकम्प जस्ता प्रकोपले ठूलो जनधनको क्षति पुग्न सक्छ । यसर्थ सबै तहले यस्ता अनिश्चित एवं आकस्मिक प्रकोपका लागि पूर्वतयारी तथा योजना बनाउनु उचित हुन्छ । जिल्ला अन्तर्गत मुख्य विपद् र सम्भावित प्रभावित क्षेत्र निम्नानुसार रहेको छ ।

भूकम्प

२०७२ सालको महा भूकम्पबाट अति प्रभावित जिल्लाहरू मध्ये यस जिल्ला पनि एक हो । यस जिल्ला भूकम्पबाट अति नै जोखिममा रहेको विश्लेषण गरिएकोछ । भूकम्प पश्चात बनाएका घर तथा संरचनाहरूमा भवनसंहिता पालना गरिएको छ तर भूकम्प अधि बनेका घर तथा संरचनाहरूमा न्यूनतम मापदण्ड पनि नअपनाएर बनाइएका यस्ता संरचनाहरूले भूकम्पीय जोखिम बहन गर्न नसक्ने हुँदा यहाँको भूकम्पीय जोखिम अत्यधिक रहेकोछ ।

महामारी

नेपालमा विभिन्न प्रकारका महामारीहरू पनि फैलिने गरेको सन्दर्भमा हालै मात्र नोबेल कोरोना भाइरस प्रजातिले विश्वव्यापी संक्रमण निम्त्याएको छ । महामारीको रूपमा यो नेपालमा पनि जटिल मानवीय समस्याको रूपमा रहेकोले यसको नियन्त्रणका लागि समेत पहल गर्न आवश्यक रहेको छ । गत वर्ष डेगुं रोगको महामारी देखिएकोले हाल तथा भविष्यमा यसको रोकथाम तथा नियन्त्रणको लागि अभियान सञ्चालन गर्न आवश्यक रहेको छ । साथै जिल्लाका केहि स्थानिय तहमा एच आई भि एड्सको जोखिम बढीरहेकोमा सोको रोकथामका कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी बनाउनु जरुरी छ । प्रदुषित पानी पिउनाको कारणले विशेषत वर्षा मौषममा झाडा पखाला जस्ता रोगको महामारी समेत केहि स्थानियतहमा देखिएकोले पानीको श्रोत सुरक्षितगर्ने लगायत सरसफाइमा समेत सचेतना र समुदायतथानागरीकलाइ सकृय बनाउनु आवश्यक छ ।

बाढी/पहिरो

यस जिल्लामा रहेका त्रिसुली, तादी, लिखु, चन्द्रमती, सामरी लगायतका अन्य नदीहरूमा आउने बाढीका कारण नदी आसपासका क्षेत्रमा मा प्रतिवर्ष एक करोड भन्दा बढी सम्पत्तिको क्षति हुने गरेको छ । यस जिल्लाको केही पहाडी ठाउहरूमा पहिरोको उच्च जोखिममा रहेको छ ।

आगलागी

विगतमा घटेको घटनाहरू तथा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति तथा नेपाल रेडक्रस सोसाइटीको तथ्याङ्कको आधारमा वार्षिक औषत २५ देखि ४० परिवारहरू आगलागीबाट पूर्ण प्रभावित हुने हुँदा यस योजनामा सम्बन्धित क्षेत्रहरूको आपतकालीन योजनामा आगलागीलाई समेत समावेश गरी लक्षित जनसंख्याको उद्धार तथा सम्भावित क्षतिलाई व्यवस्थापन गर्न आगलागीलाई समेत योजना निर्माण गर्दा ध्यान पुरयाएको छ । महामारी, खडेरी, चट्याङ्ग तथा हुरी बतास जस्ता प्रकोपहरूबाट पनि धेरै मात्रामा धनजनको क्षति हुने गरेकोछ र ती तथ्याङ्कको आधारमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको निर्माण गरिएको छ ।

खडेरी, असिना, हुरी बतास, चट्याङ

नुवाकोट जिल्लाका २ वटा नगरपालिका र १० वटा गाउँपालिकाहरू मा विभिन्न संघ संस्थाले गरेको अध्ययनबाट त्यस क्षेत्रमा प्रमुख रूपमा खडेरी, असिना, हुरीबतास, र चट्याङ जस्ता प्रकोपहरू पनि देखा परेका हुँदा यस योजनामा खडेरी, असिना, हुरीबतास, चट्याङ लाई पनि समावेश गरिएकोछ ।

३.५ विपद् संकटासन्नता तथा क्षमता विश्लेषण

सवै सरोकारवालालाई भेलागराई प्रतिनिधित्व गरेका सहभागिहरूको अनुभव तथा उपलब्ध जानकारीहरूको आधारमा सामुहिक छलफल गरेर यस जिल्लामा विगत देखि वर्तमानसम्म विपद् निम्त्याउने प्रकोपहरूलाई पहिचान गरिएको छ । छलफलका क्रममा बाढी, पहिरो, आगलागी र महामारी जस्ता विपद्हरूबाट यस जिल्लामा जनधनको क्षति बारम्बार हुने गरेको छ भने ०७२ सालको भूकम्पको कारण यस जिल्लामा गम्भीर क्षति भएको छ र हाल सम्म पनि पुर्ननिर्माणको काम जारी नै रहेको छ । नेपालमा भूकम्प जान सक्ने अवस्थाको उच्च जोखिममा रहेकोले नेपालको कुनैपनि स्थानमा ठूलो भूकम्प जान सक्ने प्रबल सम्भावना रहेकोले भूकम्पीय जोखिम न्यूनीकरण तथा पूर्वतयारीमा पनि ध्यान दिनुपर्ने आवश्यकता छ । उक्त छलफलबाट हालैमात्र विश्वव्यापी रूपमा फैलिरहेको महामारी ऋइख्खम्(ज्जड) लगायत निम्नानुसार प्रकोप जोखिम स्तरीकरण गरिएको छ ।

१. भूकम्प
२. महामारी
३. पहिरो
४. बाढी
५. आगलागी
६. खडेरी
७. चट्याङ
८. असिनापानी
९. हावाहुरी
१०. सडक दुर्घटना
११. जंगली जनावरको आतंक

३.५.१ प्रकोप पात्रो

जिल्लाको मौसम र मौसमी अवस्थामा आएको परिवर्तनबारे जानकारी हाँसिल गर्न यस पात्रोको सहयोग लिने गरिन्छ । मौसमी पात्रो सम्बन्धि जानकारी हासिल गर्न विगतको करिब ३० वर्ष पहिले र हालको प्रकोपहरूबारे तुलनात्मक अध्ययन गरी प्रकोप हुने समयमा परिवर्तन आएको वा नआएको प्रस्ट देखिन्छ । समय अनुसार विकासको बढ्दो विकास क्रमसंगै जलवायु परिवर्तनले गर्दा पनि मौसम अनुसारको प्रयास रूपमा वर्षा, हिमपात आदि समयमै नहुनु र समय भन्दा अगाडी पछाडी हुनुले पनि धेरै किसिमका प्रकोपहरू सिर्जना हुने गरेका छन् । जसले गर्दा समुदायका व्यक्तिहरूको प्रत्यक्ष सहभागितामूलक तरिकाबाट मौसमी पात्रोको बारेमा छलफल गरि यस जिकोे मौसमी पात्रो तालिकामा संलग्न गरिएको छ ।

प्रकोप पात्रो

मौसम		वैशाख	जेष्ठ	असार	श्रावण	भाद्र	असोज	कार्तिक	मंसीर	पौष	माग	फागुण	चैत्र
बाढी	पहिले												
	अहिले												
पहिरो	पहिले												
	अहिले												
असिना	पहिले												
	अहिले												
आगलागी	पहिले												
	अहिले												
महामारी	पहिले												
	अहिले												
खडेरी	पहिले												
	अहिले												
चट्याड	पहिले												
	अहिले												

माथिको तालिकालाई विश्लेषण गर्दा विगतका वर्षहरू भन्दा हालका वर्षहरूमा वर्षाका दिनहरू घटेको, खडेरी एवं गर्मीका दिनहरू बढ्दै गएको देखिन्छ । यसै गरि हिउदे वर्षा अनिश्चित भएको तथा घटेको देखिन्छ । हिउँदमा पर्ने हिमपात पनि विगतको भन्दा धेरै नै घटिसकेकोले गर्दा पनि वर्षा हुन सकिरहेको हुदैन । हावाहुरी चट्याड असिना आदिले पनि असर पारेको देखिन्छ । विश्वव्यापी रूपमा फैलिरहेको नोवेल कोरोना भाइरस संक्रमणको वर्तमान अवस्थाले विश्व नै आक्रान्त भइरहेको अवस्थामा हाम्रो देश नेपाल पनि संक्रमणबाट ग्रसित रहेको अवस्था थप समस्यामुलक बनेको छ । समग्रमा भन्नुपर्दा सम्पूर्ण मौसमी पात्रोमा विगतभन्दा अहिले निकै परिवर्तन आएको प्रष्ट देखिन्छ ।

३.६ विपद् जोखिम आंकलन तथा नक्शाङ्कन

जोखिम पहिरो

क्र. स.	न.पा. र गा.पा. को नाम	वडा	जोखिम क्षेत्र	जोखिम घरधुरी	जोखिम जनसंख्या	जरगा जमिनको क्षति, रोपनी	भौतिक संरचनाको क्षति				
							विद्यालय	स्वास्थ्य चौकी	खानेपानी	सिचाँइ	अन्य
१	विदुर न.पा.	वडा नं १									
		वडा नं २	विदुर (साउने धारा)	१५							
		वडा नं ३									
		वडा नं ४									
		वडा नं ५									
		वडा नं ६									
		वडा नं ७	रातमाटे	१५							
		वडा नं ८	पिडालबारी	२५							
		वडा नं ८	माझिगाउ	१०							
		वडा नं ९									
		वडा नं १०	महभिर	१०							
		वडा नं १०	दारेगौडा	८							
		वडा नं १०	गैहिखर्क	१५							
		वडा न ११	डाडागाउ	५							
		वडा नं ११	गैहिगाउ	५							
		वडा नं १२									
		वडा नं १३	भुलभुले	५							
		वडा नं १३	कागुने	१३							

		जम्मा									
२	बेलको टगढी न.पा	वडा नं १	सेरा	3	15	16					
		वडा नं २	अमल फाट	8	80	20			1		
		वडा नं २	सिरिसे टोल	32	300	200					
		वडा नं ३	डाडागाउ साउथोक	1	5	25			1	1	
		वडा नं ४	दसथर कथुरानी	2	10	10				1	
		वडा नं ५	पिप्ले			60					
		वडा नं ६									
		वडा नं ७	बन्दिपुर	5	25	50			1	1	
		वडा नं ७	भैरवकुण्ड	20	90	60					
		वडा नं ७	केउरे पानी	30	145	50					
		वडा नं ७	तिन घरे	30	150	50					
		वडा नं ७	ढकाल थोक	30	145	60					
		वडा नं ८	ढोडिनी	1	5	30	1				
		वडा नं ९									
		वडा नं १०									
		वडा नं ११	अमारे	2	11	40	1		1		
		वडा नं १२	चन्डि डाडा	10	60	10					
		वडा नं १२	कामी टोल	10	60	10					
		वडा नं १३	बडराछी पाखुरे पाचमुरे	3	16	20					
			जम्मा								
३	किस्पा ङ्ग गा.पा.	वडा नं १	सप्चेत	70	385	4					
		वडा नं १	खर्कजुङ्ग	60	330	1.5					

		वडा नं १	गुम्बो	55	302	2				
		वडा नं १	शेराजङ्ग	65	350	1				
		वडा नं २	गोगने	40	220	3				
		वडा नं २	कर्कले तल्लो बेल्ट	50	275	4.5				
		वडा नं ३	गुन्सा, चौधारा	50	275	30				
		वडा नं ३	गर्तली	19	104	14				
		वडा नं ३	बल्बु	70	385	6				
		वडा नं ३	मातैजुङ्ग	8	44	4				
		वडा नं ३	गुमराङ्ग बि क टोल	35	192	3				
		वडा नं ३	तारमराङ्ग	70	385	2				
		वडा नं ३	दावाचेत	72	396	1				
		वडा नं ४	साल्मे	8						
		वडा नं ५	मनकामना	5						
		वडा नं ६								
			जम्मा							
४	म्यागङ्ग गा.पा.	वडा नं १	र्वसुन्चेत	17		75				1
		वडा नं १	र्वसुन्चेत				1			
		वडा नं २	बुडताङ्ग	350		1150				2
		वडा नं ३	देउराली	165		750				3
		वडा नं ४	किम्ताङ्ग	46			1			
		वडा नं ४	किम्ताङ्ग					1		
		वडा नं ५	भागो	120		2200				3
		वडा नं ५	भागो				2			
		वडा नं ६	छपसामरी	350		1400				3
		वडा नं ६					2	1		
			जम्मा							

५	तरके स्वर गा.पा.	वडा नं १	काप्रे	6			1				
		वडा नं २	जिम्मलधारा	25					1		
		वडा नं २	बासिबुडा	100					1		
		वडा नं २	पस्मे गौरा	65					1		
		वडा नं ३	थातीखोला	465					1		
		वडा नं ३	तातोपानी	150					1		
		वडा नं ३						1			
		वडा नं ४	बिस्वकर्मा टोल, कामीथोक, नेवारपानी, सिरानटोल								
		वडा नं ४	सानी पोखरी तीन घरे								
		वडा नं ४	कामीथोक पहिरो	4		15					
		वडा नं ४	बिउरिनी	3							
		वडा नं ४	बिउरिनी बगुवा	4		10					
		वडा नं ४	तीनघरे पहिरो	1							
		वडा नं ४	पुरानो बुधसिड								
		वडा नं ५				3	1				
		वडा नं ५				2	1				
		वडा नं ५	गोस्याड			6		1			
		वडा नं ५	पाखरी बस्ती	10							
		वडा नं ५	काप्रे	12							
		वडा नं ५	ज्यामिरे			150				1	
		वडा नं ५	मानेडाडा	400		300		1			
		वडा नं ५	छापदाड	60					1		
		वडा नं ५	तिनधारा							1	
		वडा नं ५	चक्रदेवी				1				

		वडा नं ६	बासपानी खोल्चा	30		30				
		वडा नं ६	छहरे पहिरो डाडा	25		15				
		वडा नं ६	कल्छे	5		35				
		वडा नं ६	बाघबच्छला			5				
		वडा नं ६	माझघर	35						
			जम्मा							
६	सुर्यगढी गा.पा.	वडा नं १	सेग्राड	50	225	300	1		8	
		वडा नं १	सल्यान डाडा	12	55	30			1	
		वडा नं १	लच्याड	18						
		वडा नं २	गोगने	40	160	30				
		वडा नं २	सिमपानी मगरटोल	50	225	40				1
		वडा नं २	बागेश्वरी	25						
		वडा नं ३	सिम्ले	190	855	200			1	1
		वडा नं ४	रातमाटे	4	20	200			1	1
		वडा नं ५	सिगारे	15	65	40			1	1
		वडा नं ५	गैरीचौर	5	25	40			2	
			जम्मा							
७	लिखु गा.पा.	वडा नं १								
		वडा नं २	धोके खोला पहिरो	100	500	200				
		वडा नं २	लब्धु अम्बोटे खोल्सी पहिरो	60	240	200				
		वडा नं ३	कट्टीछाप	50	200	100	1		2	1
		वडा नं ३	पट्टावारी गुरुङ्गडाँडा	15	100	150	1		2	
		वडा नं ३	भोलडाँडा	15	150	200	1	1	2	
		वडा नं ३	नकटाचौर	15	100	75			2	2
		वडा नं ३	डुम्रेगाँउ चाम्बोटे	15	100	45			4	4

		वडा नं ३	पाण्डेगाँउ बागे	20	120	80			5	4	
		वडा नं ४	गैरीगाँउ	35	145	130				1	
		वडा नं ५									
			जम्मा								
८	तादी गा.पा.	वडा नं १	तितुड टोल								
		वडा नं १	मौनटोल	10	50	50			1	1	
		वडा नं १	बङ्गेस्वारा	28	245	250	1		1		
		वडा नं १	काल्चे मजुवा टोल	83	500	500	1		1	1	1
		वडा नं १	काल्चे बाघखोर	47	350	300	1				1
		वडा नं २	चिलाउनेगाउ	120	500	100	1			1	1
		वडा नं २	सिम्ले	25	100	50			1	1	
		वडा नं २	मुडुले अधिकारी टोल	5	50	100			1	2	
		वडा नं २	दाहालथोक खाईटार	30	210	120	1		1	1	
		वडा नं ३	भिरकुना	20	118						
		वडा नं ३	कोइरालाचेत	6	36		1				
		वडा नं ३	प्रभुडाँडा	5	29						
		वडा नं ३	रिमालडाँडा	11	62						
		वडा नं ३	डाँडागाँउ/टुटुड	9	72						
		वडा नं ३	स्वौरा	14	99	60					
		वडा नं ३	तल्लो बुदुने			31					
		वडा नं ३	घोडालडे भिर							1	
		वडा नं ४	नौबिसे,ढाडे, बाहबिसे, लामिडाडा	85	800	500			10	15	
		वडा नं ४	सातबिसे, तिलहार, बोहोरे, डाडाटोल	30	300	700	1		15	10	1
		वडा नं ४	डुग्रने, मैदान, बर्नेचौर	80	450	1200	1	1	5	7	
		वडा नं ४	साविक ५	45	350	500			5	7	1
		वडा नं ४	साविक ६	40	450	800	1		10	8	

		वडा नं ४	साविक ७	50	350	800		1	10	9	
		वडा नं ४	साविक ८	69	370	900	1		5	3	
		वडा नं ४	साविक ९	65	250	700	1		4	2	
		वडा नं ५	बन्चरे	80	400	300	1		1		
		वडा नं ५	शहरे	58	400	200					
		वडा नं ५	प्वाडराड	70	350	250					
		वडा नं ६	आडाँडा पहिरो	50	350	400	1				1
		वडा नं ६	तल्लो स्याङ्गले	35	225	300					1
		वडा नं ६	घर पहिरो	1	6	2					
			जम्मा								
९	दुप्चेश्वर गा.पा.	वडा नं १	चेपाड	45							
		वडा नं १	सिसिफु	103							
		वडा नं १	बोलुड	25							
		वडा नं १	किगाड	8							
		वडा नं १	काउले, स्लेजुङ्ग, नेगी	15							
		वडा नं २	बेपचो	100							
		वडा नं ३	कामीडाडा	18							
		वडा नं ३	दोँदोरे	8							
		वडा नं ४	मुसाड	10							
		वडा नं ४	जिम्नाड	5							
		वडा नं ५	निगाले	130							
		वडा नं ५	कमोरगाउ	4							
		वडा नं ५	दुसेनी	10							
		वडा नं ६	गोरखटोल	4							
		वडा नं ६	बोकेदुङ्गा	15							
			जम्मा								

१०	शिवपुरी गा.पा.	वडा नं १	रामायण साबिक १						1	1	1	
		वडा नं २	दमै खोल्सा	2	10							
		वडा नं २	छोचे खोल्सा	8	40							
		वडा नं २	रल्बा डाँडा	3	15							
		वडा नं २	च्यावरा चोक चिराड	8	40							
		वडा नं ३	हिले	30	150							
		वडा नं ३	भीरखर्क	5	25							
		वडा नं ३	गैजिनी	18	25							
		वडा नं ३	मैदान	10	90							
		वडा नं ३	लिपटोल	10	50							
		वडा नं ३	पुरानो गााउ	7	50							
		वडा नं ३	डिहि	5	35							
		वडा नं ३	हर्के	3	25							
		वडा नं ३	भुसुने	4	15							
		वडा नं ४	ढुंगडाडा	7	35							
		वडा नं ४	केदार बुढाथोकीको घर छेउ	2	10							
		वडा नं ४	गोरेको घर छेउको पहिरो	12	60							
		वडा नं ४	सेते नगरकोटीको घर छेउ	5	25							
		वडा नं ४	रोशन तामाङकोघर छेउ	1	5							
		वडा नं ५	मुलाबारी	10	40					1		
		वडा नं ६										
		वडा नं ७	बरुटोल	8	40							
		वडा नं ७	थानाभञ्ज्याङ	5	25							
		वडा नं ७	बिमिरे	3	15							
		वडा नं ७	कोर्थोक	3	15							
		वडा नं ८	काफलडाँडा पधेरो खोल्सो									१

		वडा नं ८	गैरीगाउ पान्डे जिम्मवाल टोल	15	75					
		वडा नं ८	चैजु तामाड टोल	6	30					
			जम्मा							
११	पञ्चक न्या गा.पा.	वडा नं १	सिमारा पिपल गैरे	90	500					
		वडा नं २	भसभसे केउरीनी	25	117	150				
		वडा नं २	मिजार वस्ती टोल	65	290	200				
		वडा नं २	फुस्रो माटो पहिरो नियन्त्रण	170	765	300				
		वडा नं ३	देउरानी राउटार	100	465	350				
		वडा नं ३	दर्माले पहिरो	400	1100	500				
		वडा नं ३	बगालेटोल पहिरो	50	205	200				
		वडा नं ३	सापकोटा टोल पहिरो	150	477	200				
		वडा नं ४	सैरेनी पहिरो नियन्त्रण	400	1307	700				
		वडा नं ५	साउने टोल	4	16	60				
		वडा नं ५	बच्छला मन्दिर नजिकै पहिरो	200	750	400				
		वडा नं ५	भेडावारी माथी पहिरो नियन्त्रण	105	350	300				
		वडा नं ५	कुण्डला स्कुल छेउ पहिरो	70	310	150				
			जम्मा							
१२	ककनी गा.पा.	वडा नं १	ओखरपौवा पहिरो, कागतिगाउ, बझखर्क, पानीटोल, जलुकेनी नाहारबाँस इचाड	50	250	1000	1		1	1
		वडा नं २	मैलेखेत, कुलेगाउँ, खानीखोला, सानुचित्रे, सुनारटोल, खोलाखेत, ठुलेचित्रे	70	250	1300	1			1
		वडा नं ३	लामागाउँ, पैरे, पात्लेखोला, मानेखर्क,चाउथे, र कल्पु दोभान	30	250	1200	1		1	1
		वडा नं ४	निंगाले,, छहरे, रानीपौवा खेल मैदान	50	500	1100			1	1
		वडा नं ५	सिम्ले नेपानी, डडागाँउ, भोटथान्सिड	50	275	860	1		1	1

	वडा नं ६	भदौर, सिस्नेरी	30	200	500			1	1	
	वडा नं ७	बरबन्दि, चतुराले, चिसोपानी धारा	35	225	475	1		1	1	
	वडा नं ८	तिनघरे, लामागाँउ, छ्वापथोक	31	225	350	1		1	1	
		जम्मा								

बाढी जोखिम

क्र. स.	न.पा र गा.पा. को नाम	वडा नं	जोखिम क्षेत्र	जोखिम घरधुरी	जोखिम जनसंख्या	जग्गा जमिनको क्षति रोपनी	भौतिक संरचनाको क्षति				
							विद्यालय	स्वास्थ्य चौकी	खानेपानी	सिचाई	अन्य
१	बिदुर न.पा.	वडा नं १									
		वडा नं २									
		वडा नं ३	फिके								
		वडा नं ४									
		वडा नं ५									
		वडा नं ६									
		वडा नं ७	देवीघाट								
		वडा नं ८									
		वडा नं ९									
		वडा नं १०									
		वडा नं ११									
		वडा नं १२									
		वडा नं १३									
		जम्मा									
२	बेलकोटगढी न.पा	वडा नं १	सेरा	3	15	16					
		वडा नं २	अमल फाट	8	80	20			1		
		वडा नं ३									
		वडा नं ४									
		वडा नं ५	डबली देखी लामाचौर	30	200		1		1	1	
		वडा नं ६	तोरी सिराघारे टोल डडुवा खोला	35	120	350	1		1	1	
		वडा नं ७	हाडी खोला	20	95	50					

		वडा नं ७	ठुलो खोला	50	125	400					
		वडा नं ८	दरेचोक पाचखोला			70					
		वडा नं ९									
		वडा नं १०									
		वडा नं ११									
		वडा नं १२	सिन्दुरे खोला			500					
		वडा नं १३									
			जम्मा								
३	किस्पाङ्ग गा.पा.	वडा नं १									
		वडा नं २									
		वडा नं ३									
		वडा नं ४									
		वडा नं ५									
		वडा नं ६									
			जम्मा								
४	म्यागङ्ग गा.पा.	वडा नं १									
		वडा नं २									
		वडा नं ३									
		वडा नं ४									
		वडा नं ५									
		वडा नं ६									
			जम्मा								
५	तरकेस्वर गा.पा.	वडा नं १									
		वडा नं २	तारुका घाट (त्रिशुली कटान)								

		वडा नं ३									
		वडा नं ४	सिस्नेरी जुरी	25							
		वडा नं ५									
		वडा नं ६									
			जम्मा								
६	सुर्यगढी गा.पा.	वडा नं १									
		वडा नं २									
		वडा नं ३									
		वडा नं ४									
		वडा नं ५									
		वडा नं ६									
		वडा नं ७									
			जम्मा								
७	लिखु गा.पा.	वडा नं १									
		वडा नं २	बिउरेनी बाहिबसे	150	700	300					
		वडा नं २	बगर बजार बस्ति	100	350	300					
		वडा नं २	सालबिसौना लब्धु बस्ति	150	580	600					
		वडा नं २	लब्धे पहेरेघाट बाढी कटान	90	280	400					
		वडा नं ३	पट्टावारी गुरुङ्गडाडा	15	100	150	1		2		1
		वडा नं ३	चौखुडा	50	200	150	1	2	1		
		वडा नं ३	मालाकोट	50	250	200	1		1	4	
		वडा नं ४	लिखु फाँट	25	115	450			1	2	
		वडा नं ४	कुनीखोला देखी गड्खार टार सम्म	300	1600	2100	1	1	1		
		वडा नं ४	गैरिगाउ	35	145	130				1	
		वडा नं ५									
		वडा नं ६									

			जम्मा								
८	तादी गा.पा.	वडा नं १									
		वडा नं २									
		वडा नं ३	कोषगाडे खहरेखोला	35	217	300			1	1	
		वडा नं ३	बाङ्गेटार खेत							1	
		वडा नं ४									
		वडा नं ५									
		वडा नं ६									
			जम्मा								
९	दुप्चेश्वर गा.पा.	वडा नं १	घ्याडफेदी	50							
		वडा नं २									
		वडा नं ३									
		वडा नं ४									
		वडा नं ५									
		वडा नं ६	समुन्द्रटार (तादी, चन्द्रती खोलाको जोखिम)	65							
			जम्मा								
१०	शिवपुरी गा.पा.	वडा नं १	ज्यामिरे								
		वडा नं २									
		वडा नं ३									
		वडा नं ४									
		वडा नं ५									
		वडा नं ६									
			जम्मा								
११	पञ्चकन्या	वडा नं १									

	गा.पा.									
		वडा नं २	बेलचौर बाढी नियन्त्रण क्षेत्र	170	765	300				
		वडा नं ३								
		वडा नं ४								
		वडा नं ५								
		वडा नं ६								
			जम्मा							
१२	ककनी गा.पा.	वडा नं १								
		वडा नं २								
		वडा नं ३	कोल्पुर दोभान	30	250	1200			1	1
		वडा नं ४								
		वडा नं ५								
		वडा नं ६								
			जम्मा							

३.७ प्रकोप पूर्वानुमान तथा पूर्व सूचना प्रणाली विश्लेषण

यस जिल्ला अन्तर्गत विगतमा घटेका प्रकोपहरूको प्रकृति, समय र संभावित प्रभाव क्षेत्रको पूर्वानुमान हरेक वर्ष भएका प्रकोपका घटनाहरूको आधारमा पूर्वानुमान गर्ने गरेको र सम्भाव्य क्षति एवं जोखिम लाई प्रतिकार्य स्वरूप न्यून गर्न पूर्वतयारीका गतिविधिहरू संचालन गर्ने गरिएको हाल सम्मको कार्य अनुभव रहेको छ । विशेष गरि सामान्य सतर्क रहने देखि जोखिम युक्त स्थानमा रहेका समुदायलाई सचेत तुल्याउने खालको गतिविधिहरू संचालन गरिएको भए तापनि पूर्व सूचनामा आधारित पूर्वतयारीका गतिविधिहरू जिल्ला अन्तर्गत हाल सम्म संचालन नभएको अवस्था रहेको छ । जिल्लामा विपद् पूर्वसूचना प्रणाली लागु गर्न केही संभाव्यताहरू रहेको भए तापनि यस सम्बन्धमा विस्तृत संभाव्यता अध्ययन भई पूर्व सूचना प्रणाली लाई आवलम्बन गरिएको अवस्था भने छैन । जस्तै प्रकोप पूर्वानुमान तथा पूर्व सूचना प्रणाली स्थापना हुन सक्ने क्षेत्रको रूपमा यस जिल्लामा बाँढीलाई लिन सकिन्छ । यस जिल्ला भित्र रहेका ठुला नदीहरू त्रिसुली, तादी, लिखु आदीको बाढीको सतह मापन गरि नदीका तटीय क्षेत्रमा पूर्वसूचना प्रवाह गरि संभावित जोखिम न्यूनिकरणमा योगदान पुऱ्याउन सकिन्छ । यद्यपी यस विषयमा विस्तृत अध्ययन हुन आवश्यक छ । सूचना प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउन खर्च सेट रेडियो अपडेट गर्ने कार्य समेत गर्न आवश्यक देखिन्छ ।

३.८ सरोकारवाला संस्थाहरू

यस नुवाकोट जिल्लामा हुन सक्ने विपद् जोखिमलाई न्यूनिकरण गर्न निम्नानुसारका सरोकारवालाहरूको क्रियाशिलताको आवश्यकता रहेको छ ।

- जिल्ला विपद्व्यवस्थापन समिति ९म्ःःः
- जिल्ला आपतकालिन कार्य सञ्चालन केन्द्र ९म्ःःः
- जिल्ला प्रशासन कार्यालय
- जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय
- स्थानीय तहहरू – नगरपालिका र गाउँ पालिका हरू
- श्री जबर जंग गणनं.
- १ तालीम गण त्रिशुली
- जिल्ला प्रहरी कार्यालय
- सशस्त्र प्रहरी बल तालिम केन्द्र ककनी
- सशस्त्र प्रहरी बल नं. १९ गुल्म
- राष्ट्रिय अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय
- कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय
- स्वास्थ्य कार्यालय
- जलश्रोत तथा सिंचाई विकास डिभिजन
- सडक डिभिजन नुवाकोट
- सहरी विकास तथा भवन कार्यालय
- खानेपानी तथा सरसफाई कार्यालय
- शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई
- कृषी ज्ञान केन्द्र
- डिभिजन बन कार्यालय

- नेपाल रेडक्रस सोसाइटी नुवाकोट शाखा
- गै.स.सं.महासंघ
- नेपाल पत्रकार महासंघ
- गैह सरकारी संस्थाहरु
- राजनितिक दलहरु
- नागरिक समाज

३.९ विषयगत क्षेत्र

प्रभावकारी विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्यका लागि उक्त तहमा कार्यरत सरोकारवाला तथा साझेदार संघ संस्थाहरुको पहिचान गरि सूची तयार गर्दै विपद् प्रतिकार्यका लागि विभिन्नविषयगत क्षेत्रहरु निर्धारण गर्न अत्यावश्यक रहन्छ । विगतमा ऋगिकतभच ब्उउचयवअज लाई अवलम्बन गरि कार्य गर्दै आएकोमा वि.सं. २०७६ देखि तिन तहको संघीय सरकारको संरचना अनुरूप यो जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना परिमार्जन गरिएको छ । कार्यक्षमताका आधारमा निम्नानुसारका विषयगत क्षेत्रहरुमा योजना मुताबिक कार्यगर्दा प्रकाभकारी सेवा सम्पादन गर्न सकिने विश्वास लिइएको छ ।

- स्वास्थ्य
- खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छता प्रवर्द्धन
- आपतकालिन आश्रयस्थल
- खाद्यसुरक्षा
- पोषण
- शिविर समन्वय तथा शिवीर व्यवस्थापन
- संरक्षण
- शिक्षा
- बन्दोवस्ती
- आपतकालिन सञ्चार

४. सामान्य पूर्वतयारी योजना

क्र. सं.	मनसुन पुर्व गरिने पूर्वतयारी कार्यका गतिविधि	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	आवश्यक श्रोत व्यवस्थापन	Gap (अभाव)
१	मनसुन पुर्वतयारी योजना समिक्षा , सूचना सम्प्रेषण, कार्यशाला गोष्ठी , स्रोत नक्साकन, DEOC लाई सुचारु,, वर्षामापन यन्त्र र रेन गेज स्टेशन लाई अध्यावधि र सुचारु गर्ने खोज तथा उद्धार सामाग्रीको व्यवस्थापन गर्ने ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	जिल्ला स्थित सरकारी कार्यालय र विकास साझेदार हरु	स्थानीय तह	खोज तथा उद्धार सामाग्रीको अभाव , जनचेतनाको कमी

२	गैह खाद्य सामग्री (NFR Kit) व्यवस्थापन प्राथमिक उपचार टोली र विपद् प्रतिकार्यका लागि तालिम प्राप्त जनशक्ति परिचालन, जिल्ला स्तरीय र समुदाय स्तरीय कृतिम घटना अभ्यास (Simulation) संचालन, तालिम प्राप्त जनशक्ति परिचालन	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी ,	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	स्थानीय तह	जिल्लाको आवश्यकता अनुसार राहत सामग्री स्टक नहुनु
३.	<p>COVID-19</p> <ul style="list-style-type: none"> जिल्ला संकट व्यवस्थापन केन्द्र -CMC) बैठक आयोजना गर्ने COVID-19 रोकथाम गतिविधिहरू तयार गर्ने जिल्ला प्रशासन, स्वास्थ्य, प्रहरी, रेडक्रस, सरकारी कार्यालय, गैरसरकारी संघ संस्थाले गर्ने कार्यहरूको योजना तयार पारी सम्पर्क व्यक्ति तोक्ने, रेडियो, पत्रपत्रिकामा COVID-19 को सन्देश प्रशारण गर्ने , जिल्ला, नपारगापा मा क्वारेन्टाइन लगायत अति विपन्न परिवारको तथ्याङ्क तयार गरी अध्यावधिक गर्ने, बजारमा रहेको खाद्यान्न लगायत अत्यावश्यक औषधी सेवन गर्ने दिर्घ रोगीको अवस्था बुझ्ने प्रत्येक घरधुरीमा सरसफाई स्वच्छता सम्बन्धी सचेतना जगाई स्वयंसेवक परिचालन मार्फत हात धुने बानीको विकास र अभ्यास गर्ने सरसफाई इकाई निर्माण गर्न लगाउने न.पारगा.पा. र वडा स्तरमा COVID-19 को अभिमुखिकरण संचालन गर्ने, 	स्थानीय तह, स्वास्थ्य कार्यालय, जिल्ला अस्पताल ,नेपाल रेडक्रस सोसाइटी र गैरसरकारी संघ संस्था	जिल्ला स्थित सरकारी कार्यालय र विकास साझेदारहरू	स्थानीय तह	COVID-19 को बारेमा पूर्वतयारी नहुनु र यस भाइरसबारे सचेतनामा कमी हुनु, सामाजिक दुरी कायम गर्न हेल्चक्रयाई गर्नु , व्यक्तिगत सुरक्षा सामग्री (PPE) को व्यवस्थापनका लागि सरोकारवाल निकायसंग समन्वय गर्ने
४	विद्यालयको तथ्यांक संकलन ,	शिक्षा	विकास साझेदार	स्थानीय तह	विद्यालय सुधार योजना

	विद्यालय र बाल विकास केन्द्र को अवस्था पहिचान कृत्रिम घटना अभ्यास, विद्यालय स्तरमा खोज उद्धार सामाग्री र दक्ष जनशक्ति तयार गर्नुपर्ने र भवन आचार सहिता लागु गर्ने ।	विकास तथा समन्वय इकाई			अनुसारमा दिशा निर्देश गरे अनुसार सामाग्री, दक्ष जनशक्ति नहुनु
५	पानीका मुहान, धारा तथा कुवाहरुको संरक्षण	खानेपानी सब डिभिजन कार्यालय	विकास साझेदारहरु	स्थानीय तह	पानी शुद्धिकरणका सरसफाई सम्बन्धी आनीवानी र व्यवहार परिवर्तन नहुनु
६	विपद्को बेलाका लागि RRT टोलीको तयारी अवस्थामा रहने स्वास्थ्य संस्थामा अत्यावश्यक औषधिको भण्डारण गर्ने	स्वास्थ्य इकाई कार्यालय	विकास साझेदारहरु	स्थानीय तह	औषधिको व्यवस्थापन र दक्ष जनशक्ति अभाव
७	वनजंगलको संरक्षण, वृक्षारोपण,अग्नी रेखा निर्माण गर्ने, प्राकृतिक सम्पदाको संरक्षण ,खोला नदीबाट गिटी, ढुंगा तथा बालुवा झिक्न गा.पा. र न.पा.ले आफ्नो अधिकार प्रयोग गर्ने ।	डिभिजन वन कार्यालय, नगरपालिका र गाउँपालिकाहरु	विकास साझेदारहरु	स्थानीय तह	वनजंगल संरक्षणको कमी
८	विद्यालय र समुदाय स्तरमा विपद् जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धी कार्यक्रम मार्फत अभिमुखिकरण गोष्ठी संचालन गर्ने , सकटासन्ता समुह स्थान पहिचान गरी सचेतना अभियान संचालन गर्ने ,जोखिम क्षेत्रमा बसोबास गर्ने घरपरिवारलाई पूर्व सूचना प्रणालीको विकास गर्ने ।	स्थानीय तहका महिला शाखा	विकास साझेदारहरु	स्थानीय तह	दक्ष मनोसमाजिक कर्ताको कमी
९	वाली तथा पशु विमाको व्यापक प्रचार प्रसार, सुकखा सहनेवालीको प्रबद्धन गर्ने,आकासेपानी संकलन, थोपा सिंचाई प्रविधि अबलम्बन गर्ने, वाली पात्रो तयार गरी कृषि उत्पादन बढाउन वन संरक्षण, वृक्षारोपणगर्ने खाद्य सामाग्रीको भण्डारणको व्यवस्थापन गर्ने ,	कृषि ज्ञान केन्द्र	विकास साझेदारहरु	स्थानीय तह	आधुनिक कृषि प्रविधिको विकास नहुनु ।
१०	स्थानीय निकायहरुमा आपतकालीन	स्थानीय	विकास	गा. पा तथा	दक्ष जनशक्ति तथा खोज

	बन्दोबस्तीका सामाग्रीहरुको व्यवस्थापन, राहत कोषको स्थापना,स्थानीय विपद व्यवस्थापन योजना निर्माण निकासी योजना निर्माण गर्ने तथा पुर्नस्थापना र पुन निर्माणका लागि तयारी अवस्थामा रहने	निकाय	साझेदारहरु	न.पा.	तथा उद्धार सामाग्रीको व्यवस्थापन स्थानीय निकायमा नहुनु ।
११	सूचना सयन्त्रको विकास	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति		न.पा. र गा.पा.	उपयुक्त र सहज सूचना प्रणाली नहुनु
१२	सुरक्षित स्थानको पहिचान	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति स्थानीय विपद व्यवस्थापन समितिहरु		न.पा. र गा.पा.	पहिचान भएको स्थानको नियमित रेखदेख र सम्भार नहुनु
१३	विपद हुन सक्ने क्षेत्रहरुको पहिचान गरी उक्त क्षेत्रहरुमा Mitigation अल्पीकरणका क्रियाकलापहरु गर्ने ।	स्थानीय विपद व्यवस्थापन समितिहरु		न.पा. , गा.पा.	सम्भावित क्षेत्रको पहिचान गर्न नसक्नु ।
१४	जिल्ला भित्र रहेका खालि तथा नागां क्षेत्रहरुमा वृक्षारोपण गर्ने ।	स्थानीय विपद व्यवस्थापन समितिहरु	ईलाका वन तथा अन्ज्य संघ संस्थाहरु	न.पा. , गा.पा.	समयमै योजना निर्माण गर्न नसक्नु ।
१५	सवै घरधुरिहरुमा विपद व्यावस्थापन तथा विपद पूर्वतयारि सम्बन्धि सूचना शिक्षा सामाग्री तयार गरी घरदैलो अभियान संचालन गर्ने ।	स्थानीय विपद व्यवस्थापन समितिहरु	संघ सस्थाहरु	न.पा. , गा.पा.	पूर्वतयारि भन्दा प्रतिकार्य मा वढी जोड दिनु ।
१६	वढी जनसम्पर्क हुने क्षेत्रहरुको पहिचान गरी उक्त क्षेत्रमा जिल्लाको सुचना संयन्त्र तयार गरी टाँस्ने ।	स्थानीय विपद व्यवस्थापन समितिहरु	संघ सस्थाहरु	न.पा. , गा.पा.	सूचना संयन्त्रका तथा पूर्वतयारी मा जोड नदिनु ।
१७	विभिन्न पत्रपत्रिका तथा रेडियोवाट विपद पूर्व तयारी सम्बन्धि जाचेतना मूलक सन्देश प्रशारण गर्ने ।	स्थानीय विपद व्यवस्थापन	संघ सस्थाहरु	न.पा. , गा.पा.	विपद् व्यवस्थापनका लागि समयमै योजना बनाउन नसक्नु ।

		समितिहरु			
१८	स्थानीय तहलाई लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण तालिमको आयोजना	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	जिल्ला स्थित स्थानीय तहहरु	स्थानीय तह	तालिम संचालनका लागि स्रोत र साधनको कमी
१९	लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण सम्बन्धी रेडियो जिगल तथा रेडियो नाटक	संरक्षण कार्यदल	जिल्ला स्थित स्थानीय तहहरु	स्थानीय तह र जिल्लामा कार्यरत सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरु, स्थानीय एफ.एम.	स्रोतको संकलनमा समस्या
२०	लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण सम्बन्धी चेतना फैलाउनका लागि सडक नाटक	संरक्षण कार्यदल	जिल्ला स्थित स्थानीय तहहरु	स्थानीय तह र जिल्लामा कार्यरत सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरु	स्रोतको संकलनमा समस्या
२१	किशोर किशोरी, महिलाहरु तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यको लागि क्षमता अभिवृद्धि एवं सचेतनाका कार्यक्रम संचालन गर्ने ।	संरक्षण कार्यदल	जिल्ला स्थित स्थानीय तहहरु	स्थानीय तह र जिल्लामा कार्यरत सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरु	
२२	अनुगमनका लागी कार्यदल निर्माण	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	जिल्ला स्थित स्थानीय तहहरु	स्थानीय तह र जिल्लामा कार्यरत सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरु	
२३	सम्भावीत जोखिममा पर्न सक्ने जेष्ठ नागरीक, गर्भवती महिला तथा बालबालीका र अपाङ्गता भएका समुहलाई आपतकालीन अवस्थावारे अभिमुखिकरण गर्ने	संरक्षण कार्यदल	जिल्ला स्थित स्थानीय तहहरु	स्थानीय तह र जिल्लामा कार्यरत सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरु	

५. आपतकालीन प्रतिकार्य योजना (विपद्को समयमा)

क्र. सं.	कियाकलाप	जिम्मेवार निकाय	सहयोग गर्ने सम्भावित निकाय	आवश्यक श्रोत व्यवस्थापन	Gap(अभाव)
१	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको आपतकालीन बैठक बस्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	सुरक्षा निकाय, रेडक्रस र अन्य विकास साझेदार	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय निकाय	स्थानीय निकाय जिल्लामा हुने बैठकमा आउन समय धेरै लाग्ने
२	तथ्यांक संकलन खोज तथा उद्धार, राहत सेवा र प्राथमिक उपचार सेवा	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी, सुरक्षा निकाय	सुरक्षा निकाय,, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी गैसस र न.पा. गा.पा. नुवाकोट	स्थानीय निकाय, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	यथार्थ सुचना संकलन हुन नसक्नु गापा र नापाले विपद् ब्यावस्थापन योजना तयार नगर्नु ।
३	जिल्लास्थित संचार माध्यमको अधिकतम प्रयोग गर्ने	पत्रकार महासंघ	विकास साझेदारहरु	स्थानीय तह	विधुतीय लाईनहरु वेला वेलामा अवरुध भई सूचना सम्प्रेषणमा कठिनाई
४	<p>COVID-19</p> <ul style="list-style-type: none"> आपतकालीन बैठकको आयोजना गर्ने, रेडियो पत्रपत्रिका मार्फत COVID -19 को सन्देश प्रशारण गर्ने, COVID -19 को स्वास्थ्य जाँच गर्ने RDT र PCR को उपलब्धता वृद्धि गर्ने, मापदण्ड अनुसारका क्वारेन्टाइनको निर्माण गर्ने, अति विपन्न परिवारलाई राहत वितरण, धेरै भिडभाड हुने क्षेत्र नपा. र गा.पा.र वडा, बजार, स्वास्थ्य 	स्थानीय तह, स्वास्थ्य संस्था ,नेपाल रेडक्रस सोसाइटी र गैरसरकारी संघ संस्था	जिल्ला स्थित सरकारी कार्यालय र विकास साझेदारहरु	स्थानीय तह	<ul style="list-style-type: none"> COVID -19 को बारेमा पूर्वतयारी भई संक्रमण रोकथाम तथा नियन्त्रणका लागि एकान्त बास वा लकडाउनलाई प्रमुख प्राथमिकता दिने र कार्यान्वयन गर्ने, यस भाइरसबारे सचेतनामा बृद्धि गरि सामाजिक दुरी कायम गर्नुपर्ने , व्यक्तिगत सुरक्षा सामग्री (PPE) को व्यवस्थापन गरि आवश्यकता अनुसार वितरण गर्ने, मापदण्ड बमोजिम

	<p>संस्थामा हात धुने स्टेसन स्थापना गर्ने,</p> <ul style="list-style-type: none"> • व्यक्तिगत सुरक्षा सामग्री (PPE) व्यवस्था र वितरण गर्ने, • COVID-19 देखिएकाव्यक्तिको नुवाकोटको त्रिसुली अस्पताल र जिल्ला स्थित अन्य अस्पतालहरु , स्वास्थ्य चौकी आदिमा उपचार गर्ने, • जिल्ला बाहिर र विदेशबाट आएको व्यक्तिहरुलाई क्वारेन्टाइनमा राख्ने, • क्वारनटाइनमा राखिएका व्यक्तिहरुको COVID-19 स्वास्थ्य जाँच गर्ने, • मनोसामाजिक सेवा विशेष गरि COVID-19 को संक्रमण भएका व्यक्तिहरु उपलब्ध गराउने • गैरखाद्य सामग्री उपलब्ध गराउने, • खानेपानी शुद्धीकरणका माध्यमहरुको जानकारी गराउने । 				<p>आइसोलेसन र क्वारेन्टाइन निर्माण गर्ने,</p> <ul style="list-style-type: none"> • हात धुने स्टेसनहरुलाई निरन्तरता दिई आवश्यक स्थानहरुमा थप स्थापना गर्ने,
५	जिल्लास्तर तथा समुदाय स्तरको RRT परिचालन	स्वास्थ्य शाखा (स्थानीय निकाय)	जिल्ला स्वास्थ्य ईकाई कार्यालय	स्थानीय तह	दक्ष तथा तालिम प्राप्त स्वास्थ्य कर्मीहरु सरुवा भएर जानु
६	जिल्लास्थित खोज तथा उद्धार टिमलाई परिचालन गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	सुरक्षा निकाय,, रेडक्रस र तालिम प्राप्त अन्य जनशक्ति	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	जिल्लामा पर्याप्त खोज उद्धार सामाग्रीहरु पर्याप्त नहुनु
७	जिल्ला स्थित बन्दोवस्तिका सामाग्री परिचालन	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन	सुरक्षा निकाय,, रेडक्रस र	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन	जिल्लामा आपतकालीन बन्दोवस्तिका सामाग्रीहरु पर्याप्त नहुनु

		समिति	तालिम प्रास अन्य जनशक्ति	समिति	
८	विपदको समयमा हुन सक्ने चोरि लुट अन्य कार्य नियन्त्रण मा जोड दिने ।		नेपाल प्रहरी		
९	तत्कालका लागी सुरक्षित स्थानको प्रयोग तथा अति आवश्यक वस्तुको व्यस्थापन गर्ने ।				
१०	स्थानीय स्तरमा गठन भएका विपद सम्बन्धी उपसमिति तथा कार्यदलहरुलाई परिचालन गर्ने ।				
११	प्रभावितहरुको तथ्यांक संकलन	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	सुरक्षा निकाय, रेडक्रस र अन्य विकास साझेदार	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय निकायहरु	स्थानीय निकाय जिल्लामा हुने वैठकमा आउन समय धेरै लाग्ने
१२	समन्वय बैठक	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	सुरक्षा निकाय,, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी गैसस र न.पा. गा.पा. नुवाकोट	स्थानीय तह, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	यथार्थ सूचना संकलन हुन नसक्नु गापा र नपाले विपद व्यावस्थापन योजना तयार गर्न ढिलाई
१३	अस्थायी आवासको निर्माण र व्यवस्थापन	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	सुरक्षा निकाय,, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी गैसस र न.पा. गा.पा. नुवाकोट	स्थानीय तह, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	आवश्यक बजेटको व्यवस्था नहुनु
१४	निर्माण भएको तथा अस्थायी आवास लैङ्गिक हिसावले भए नभएको अनुगमन	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	सुरक्षा निकाय,, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी गैसस र न.पा. गा.पा. नुवाकोट	स्थानीय तह, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	उपर्युक्त स्थानको उपलब्ध नहुनु, पर्याप्त बजेटको विनियोजना नहुनु

१५	सम्भावीत जोखिमलाई मध्यनजर गर्दै पहिचान गरिएको र नयाँ बन्ने सुरक्षित आवासलाई अपांग मैत्री बनाउन पहल गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	सुरक्षा निकाय, जिल्ला अपांग संघ, , नेपाल रेडक्रस सोसाइटी गैसस र न.पा. गा.पा. नुवाकोट	स्थानीय तह, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	भौगोलिक अवस्था र नीति कायर्नान्वयनको अभाव
----	--	-------------------------------	--	---	---

६. आपतकालीन प्रतिकार्य योजना (विपद् पश्चात गर्ने क्रियाकलाप)

क्र. सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय	सहयोग गर्ने सम्भावित निकाय	आवश्यक श्रोत व्यवस्थापन	Gap(अभाव)
१	प्रभावित क्षेत्रको तथ्यांक संकलन गर्ने	स्थानीय तह	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	स्थानीय	विभिन्न निकायबाट सूचना संकलन गरिने हुँदा यथार्त तथ्यांक आउन कठिनाई
२	अवस्था पहिचान गर्ने सो अनुरूप व्यवस्थापन प्रक्रिया संचालन गर्ने ।	स्थानीय तह	गैससहर		
३	विपद् प्रभावित परिवारलाई सुरक्षित स्थानमा राख्ने	जिल्ला प्रशासन कार्यालय		स्थानीय तह	Evacuation Plan तयार नहुनु ।
४	प्रभावित परिवारलाई आवश्यक राहत सामग्री उपलब्ध गराउने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	विकास साझेदार	स्थानीय तह रेडक्रस तथा गैससहर	राहत सामग्रीहरूको व्यवस्थापन नहुनु तथा पर्याप्त नहुनु ।
५	<p>COVID-19</p> <ul style="list-style-type: none"> • मनोसामाजिक सेवा उपलब्ध गराउने , • क्वारेन्टाइनमा राखिएका व्यक्तिहरूलाई स्वास्थ्य जाँच गराई घर फर्काउने, • COVID-19संग सम्बन्धित सचेतनामूलक गतिविधिहरू संचालन गर्ने , • अति विपन्न परिवारलाई राहत वितरण गर्ने, • विद्यालयहरूमा पठनपाठन संचालन गर्ने, • सरसफाई सम्बन्धी जनचेतना फैलाउने • जिवीकोपार्जनका गतिविधिहरूलाई संचालन गर्ने, • व्यक्तिगत, घरायसी र वातावरणीय सरसफाईमा अभिवृद्धि गरि (खानेपानी, शौचालय, हातधुने स्टेसन, भाडा सुकाउने मचान आदिको सुचना 	स्थानीय तह, स्वास्थ्य संस्था ,नेपाल रेडक्रस सोसाइटी र गैरसरकारी संघ संस्था	जिल्ला स्थित सरकारी कार्यालय र विकास साझेदारहरू	स्थानीय तह	<ul style="list-style-type: none"> • COVID-19 को बारेमा पूर्वतयारी र यस भाइरसबारे सचेतना अभिवृद्धि गर्ने • व्यक्तिगत सुरक्षा सामग्री (PPE) को व्यवस्थापन गर्ने , • सरसफाई स्वच्छता सुविधा निर्माण कार्यलाई निरन्तरता र दिगोपना दिने,

	तथा जानकारी दिने ।				
५	प्रभावित परिवारको वास्तविक तथ्यांक संकलन गरी पून निर्माण र पून स्थापनाको कार्यलाई संचालन गर्न पहल गर्ने ।	स्थानीय तह	विकास साझेदार	स्थानीय तह	आम्दानीमूलक तथा व्यवसायिक पेशामा अभिवृद्धि गर्नमा सहयोगको कमी
६	महिला, आर्थिक स्थिति कमजोर भएका बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, अपांगता भएका व्यक्तिहरूलाई प्राथमिकतामा राखि गास, वास र कपास, तथा बालबालिकाहरूको शिक्षाको व्यवस्था गर्ने	स्थानीय तह	विकास साझेदार	स्थानीय तह	सुरक्षित आश्रय स्थलको व्यवस्थापन नहुनु
७	दिर्घकालिन रुपमा विपद्लाई न्युनिकरणका गर्न वृक्षारोण जस्ता कृयाकलापहरू संचालन गर्ने ।	स्थानीय तह	गैससहरु	स्थानीय तह	वनजंगल संरक्षणको कमी
८	विपद् पश्चात जेष्ठ नागरिक दिर्घरोगी लाई तत्काल औषधि उपचारको व्यवस्थापन गर्ने	स्थानीय तह	गैससहरु	स्थानीय तह	
९	मनोपरामर्स कर्ताहरूको व्यवस्था गरी परिचालन गर्ने ।	सुरक्षा तह			
१०	तत्काल हुन सक्ने अर्को विपद् को पूर्वानुमान गरी समुदायलाई तयारी अवस्थामा राख्ने ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति			
११	विपद् पश्चात को वातावरण	जिल्ला			

	सरसफाई मा विशेष ध्यान दिने ।	स्वास्थ्य इकाइ, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी			
११	पानी शुद्धिकरण तथा अस्थायी चर्पिहरूको व्यवस्थापन गर्ने ।	जिल्ला स्वास्थ्य इकाइ, खानेपानी तथा सरसफाई कार्यालय नेपाल रेडक्रस सोसाइटी			
१६	विपद् प्रभावित परिवारलाई सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण गर्ने	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	सुरक्षा निकाय, जिल्ला अपांग संघ, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी गैसस र न.पा. गा.पा. नुवाकोट	स्थानीय तह	
१७	प्रभावित हरूको लगत संकलन गर्ने	स्थानीय तह	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	स्थानीय तह	विभिन्न निकायबाट सूचना संकलन गरिने हुँदा यथार्त तथ्यांक आउन कठिनाई
१८	प्रभावितहरू मध्ये आर्थिक अवस्था कमजोर भएका घरधुरी, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक, अपांगता भएका व्यक्तिहरूलाई प्राथमिकता दिई उनीहरूलाई गाँस,वास तथा कपासको व्यवस्थापन गर्ने	स्थानीय तह	सुरक्षा निकाय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी गैसस र न.पा. गा.पा. नुवाकोट	स्थानीय तह	पालिकास्तरमा सम्पन्नता स्तरकिरण नहुनु
१९	विपद् प्रभावितहरू मध्ये दीर्घरोगीहरूका लागि औषधिको व्यवस्था गर्ने	स्थानीय तह	स्वास्थ्य कार्यालय	स्थानीय तह	औषधि अभाव, दीर्घ रोगीको पहिचान नहुनु
२०	अस्थायी आवासको व्यवस्थापन गर्दा अपांगमैत्रीलाई ध्यान दिने	स्थानीय तह	सुरक्षा निकाय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	स्थानीय तह	

			गैसस र न.पा. गा.पा. नुवाकोट		
२१	हराएका तथा छुट्टिएका बालबालिका तथा महिलाहरूको खोजी गरी पारिवारिक पुर्नमिलनका लागि प्रभावित क्षेत्रमा स्वयंसेवकको टोली परिचालन गर्ने	स्थानीय तह	सुरक्षा निकाय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी र न.पा. गा.पा.	स्थानीय तह	तालिम प्राप्त जनशक्तिको अभाव
२२	यौन तथा लैंगिक हिंसा प्रभावितहरूका लागि मनोसामाजिक परामर्श सेवा उपलब्ध गराउने र आवश्यक स्वास्थ्य तथा कानुनी उपचार सेवा को व्यवस्था गर्ने ।	स्थानीय तह	सुरक्षा निकाय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, गैसस न.पा. तथा गा.पा.	स्थानीय तह	जनशक्ति अभाव
२३	बाल संरक्षण, सामाजिक विभेद तथा महिला हिंसा जस्ता कार्यको नियमित अनुगमन गर्ने	स्थानीय तह	सुरक्षा निकाय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, गैसस न.पा. तथा गा.पा.	स्थानीय तह	अनुगमन समितिको कार्यान्वयनमा कमी
२४	विपदको समयमा हुने महिला बालबालिकाहरूको वेचविखत तथा ओसार पोसारलाई मध्यनजर गरि सचेतनाका कार्यक्रम संचालन गर्ने	स्थानीय तह	सुरक्षा निकाय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, गैसस न.पा. तथा गा.पा.	स्थानीय तह	सचेतना संचालनको कार्यान्वयनमा कमी

७. कार्यान्वयन योजना

समयावधि	सञ्चालन गतिविधि	जिम्मेवार नेतृत्वदायी निकायहरू
० देखि १ घण्टा भित्र	प्रभावित क्षेत्रबाट सूचना सम्प्रेषण	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति र स्थानीय निकाय
	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको तत्कालै बैठक आयोजना गर्ने र बैठकले निर्णय गरे बमोजिम तालिम प्राप्त खोज तथा उद्धार टोलीको पहिचान गरी कार्यदल तयार गरेर परिचालन गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति
	भूकम्पीय तथा अन्य विपद्को जानकारी दिने	राष्ट्रिय भूकम्प मापन केन्द्र
	घरायसी आगलागी तथा आगलागी विपद् सम्बन्धी प्रतिकार्यको निर्देशन दिने	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जि.स.स., नपा. र गापा.
	खोज तथा उद्धारका लागि तत्काल निर्देशन दिने र खोज	जिल्ला विपद् व्यावस्थापन समिति र सुरक्षा

	तथा उद्धारका लागि सुरक्षा निकाय परिचालन हुने	निकायहरू
	विपद्को यथार्थ सूचना तथा उद्धार प्रयासको जानकारी सार्वजनिक रूपमा प्रवाह गर्ने	जिल्ला प्रशासन कार्यालय
० देखि ७ घण्टा भित्र	जलवायुजन्य विपद्को जानकारी दिने तथा सूचना प्रवाह गर्ने	जल तथा मौसम विज्ञान विभाग
	घटनासम्बन्धी विस्तृत विवरण तयारी गरी सूचना प्रवाह गर्ने	जिल्ला विपद् व्यावस्थापन समिति, स्थानीय समितिहरू
	जनतालाई सचेत गराउन रेडियो, टेलिभिजन, छोटकरी सूचना सेवा (SMS) का माध्यमबाट तथ्यगत पूर्वचेतावनी, आपत्कालीन चेतावनी, भएगरेका उद्धारका प्रयासहरू तथा सार्वजनिक आह्वान विषयक सूचनाहरू प्रवाह गर्ने । यस्तो सूचना आवश्यकताअनुसार नियमित रूपमा प्रवाह गर्ने ।	जिल्ला, स्थानीयतहका आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रहरू
० देखि २४ घण्टा भित्र	विपद् पश्चात महामारी नियन्त्रणका लागि अवस्थाको जानकारी दिने तथा प्रतिकार्य सुरु गर्ने	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय
	पशुमा हुने महामारीका सम्बन्धमा व्यवस्थित गर्नका लागि निर्देशन तथा समन्वय गर्ने	स्थानीय तहहरू
	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रलाई विपद् प्रतिकार्यका लागि मुख्य समन्वय केन्द्रको रूपमा परिचालन गर्ने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र
	पीडितलाई तत्काल पुनस्थापना तथा पुनर्बास गर्न खोज तथा उद्धार कार्यदललाई तत्काल परिचालन गर्ने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र र सुरक्षा निकायहरू
	पीडित घाइतेहरूका सम्बन्धमा तत्काल घटनास्थलमै प्राथमिक उपचारको व्यवस्था मिलाउने र गम्भीर घाइतेहरूलाई थप उपचारको लागि स्वास्थ्य संस्था पठाउने	सुरक्षा निकाय, नेपाल रेडक्रस/ यातायात व्यवसायी संघ, जिल्ला एम्बुलेन्स समिति
	आगलागी भएको क्षेत्रमा आगो निभाउने तथा नियन्त्रण गर्नका लागि व्यवस्थापन गर्ने	स्थानीय सरकारहरूसुरक्षा निकायहरू
	प्रारम्भिक स्वरूपको द्रुत लेखाजोखा गर्ने	जिल्ला तथा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिहरू
	सडक सम्पर्क न्यूनतम पुनःस्थापन गर्ने	सडक डिभिजन कार्यालय
	भीड व्यवस्थापन गरी स्थान खाली गर्ने, पीडितहरूलाई नजिकको क्याम्पहरूमा पठाइ भीड व्यवस्थापन गर्ने	खोज तथा उद्धार समूह/सुरक्षा निकाय
२४ देखि ४८ घण्टा भित्र	खोज तथा उद्धार र राहत सामग्रीहरूका सम्बन्धमा यातायात तथा ढुवानी सुविधाको प्रबन्ध गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति गा.पा.र न.पा र यातायात व्यवसायी संघ यातायात व्यवस्था सेवा कार्यालय
	पीडित र आन्तरिक विस्थापितका लागि आधारभूत खाद्य सामग्री उपलब्ध गराउने र उपलब्धता सुनिश्चित गर्ने	खाद्य प्रविधि तथा गुण नियन्त्रण डिभिजन कार्यालय

	राहत सामग्रीको ढुवानी र प्रासिको कामलाई सहज कार्यान्वयनको लागि समन्वय गर्ने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र
	अस्पताल, स्वास्थ्य केन्द्र, आन्तरिक रूपमा विस्थापितको शिविर, विद्यालयजस्ता आधारभूत क्षेत्रमा विद्युतीय सेवा उपलब्ध गराउने	नेपाल विद्युत् प्राधिकरण
	प्रभावित क्षेत्रमा अस्थायी अस्पतालको स्थापना गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति र जिल्ला स्वास्थ्य इकाई र स्थानीय तहहरू
	अस्पताल, आन्तरिक रूपमा विस्थापितको शिविर, औषधि वितरण केन्द्र वा औषधालय, विद्यालय र अन्य बसोबास क्षेत्रमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वास्थ्य प्रबद्धन सेवा उपलब्ध गराउने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति र जिल्ला स्वास्थ्य इकाई र स्थानीय तहहरू
	जैविक, ठोस तथा प्रकोपजन्य फोहोरको उचित प्रबन्ध मिलाउने वा नष्ट गर्ने	स्थानीयतहहरू
	भण्डारण गृहहरू, विस्थापित बसोबास गराइएको शिविर, व्यक्तिगत आवास, मानवीय सेवाप्रदायक र सम्पत्तिको सुरक्षा तथा कानून कार्यान्वयनलाई प्रभावकारी बनाउने	जिल्ला प्रशासन कार्यालय र जिल्ला प्रहरी कार्यालय
	प्रभावित परिवारको दर्ता गर्ने, पीडितको लागि परिचयपत्र उपलब्ध गराउने र तथ्याङ्कको उचित प्रबन्ध र व्यवस्था गर्ने,	जिल्ला प्रशासन कार्यालय/ जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र र स्थानीय तहहरू
	आकस्मिक सञ्चारको प्रबन्ध गर्ने तथा यथाशीघ्र छिटो दूरसञ्चारको पुनःस्थापन गरी सेवा सञ्चालन गर्ने	नेपाल टेलिकम
४८ देखि ७२ घण्टा भित्र	मौजुदा अवस्थामा अस्पताल, विद्यालय, स्वास्थ्यसेवा प्रदायकका साथै सडक, पुल र अन्य संरचनाको क्षतिको लेखाजोखा प्रारम्भ गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति
	थुप्रिएको फोहरहरूको व्यवस्थापन	नगरपालिका/गा.पा.
	मरेका पशुचौपायका शवहरू सङ्कलन तथा व्यवस्थापन गर्ने	नगरपालिका/गा.पा.
	पीडितहरूको खोज तथा उद्धारगरी तिनीहरूलाई तत्काल आवश्यक पर्ने खाद्यान र न्यूनतम मानवोचित सामग्री र स्वीकृत मापदण्ड बमोजिम राहत रकम उपलब्ध गराउने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति
७२ घण्टा देखि ७ दिन भित्र	शव व्यवस्थापन निर्देशिका बमोजिम मृत्युभएका शवहरूको व्यवस्थापन, आर्थिक सहयोग र मृतकको प्रमाणपत्र जारी गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति
	खाना बनाउने भाँडावर्तन, लुगाफाटो, कम्बल, परिवार, बालबालिका, महिलाका लागि आवश्यक पर्ने स्वास्थ्य प्रबद्धन सामग्रीजस्ता गैरखाद्य सामग्रीकोसेट वितरण गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
७ दिन देखि २	पहिले पहिचान भएको ठाउँमा अस्थायी शिविरको स्थापना गर्ने र विस्थापितलाई व्यवस्थित बनाउन सुरक्षित र खुला	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, नपा र गापा

साता भित्र	ठाउँमा लैजाने प्रबन्ध मिलाउने	
	शिविरका बालबालिकामा हुन सक्ने कुपोषणको अवस्थालाई मध्यनजर गरी आवश्यक प्रबन्ध मिलाउने	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय
	शिविर र खुला स्थानमा खुला दिशापिसाव वा अन्य माध्यमबाट सर्ने सरुवा रोगको नियन्त्रण गर्ने	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालयस्थानीय तहहरू
	मानवीय कार्यका लागि भएका प्रतिकार्य, उद्धार कार्यको अनुगमन र प्रतिवेदन तयार गर्ने	सुरक्षा निकाय ,खोज तथा उद्धार टोली
	मानसिक तनावमा परेका व्यक्तिलाई मनोसामाजिक सेवा उपलब्ध गराउने तथा स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी , जिल्ला स्वास्थ्य इकाइ
	परिवारसँग विछोडिएका बालबालिकालाई परिवारसँग मिलन गराउने र परिवार गुमाएका वा एकला बालबच्चाको उचित स्याहार र लालनपालनको व्यवस्था मिलाउने वा आफन्तलाई बुझाउने	स्थानीय तहहरू
२ साता देखि १ महिना भित्र	प्रकोप पीडित समुदायलाई स्वीकृत मापदण्ड बमोजिम नगद तथा अन्य प्रकारको आवश्यक सहयोग उपलब्ध गराउने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति
	विद्यालय खुलाउने र सबै बालबालिका तथा विद्यार्थीलाई विद्यालयमा पुनः ल्याउने वातावरण तयार गरी उनीहरूको जीवनलाई सामान्य बनाउन सहयोग गर्ने	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ
	तत्कालीन पुनस्थापनाको लागि आवश्यक अध्ययन, लेखाजोखा तथा विश्लेषण गरी बसोबास र जीविकोपार्जन जस्ता प्रमुख क्षेत्रको विकासका कार्यलाई अघि बढाउने वातावरण तयार गर्ने	सहरी विकास तथा भवन निर्माण डिभिजन कार्यालय
	विपद् घटनाको, खोज तथा उद्धार प्रयासको, राहत तथा तत्कालीन सहयोगको, शिविर सञ्चालनको र पुनस्थापनाका प्रयासहरूको समग्र विश्लेषण सहित प्रतिवेदन तयार गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति

COVID-19 कोरोना भाइरस रोकथाम तथा नियन्त्रणका लागि सुरक्षित अभियान संचालन गर्न समयको सिमा निर्धारण नहुने र सुरक्षित उपायहरूको पूर्ण अबलम्बन गरि स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय एवं यस अर्तगतका निकायहरूको अगुवाई रहने गरि कोरोना भाइरस रोकथाम तथा नियन्त्रण अभियान (सचेतना, अभिमुखिकरण, PPE वितरण, सञ्चारको माध्यमको प्रयोग, लकडाउन, सरसफाई सन्देश प्रवाहीकरण आदी) संचालन गरिनेछ ।

द. आवश्यकताको लेखाजोखा

द.१ जिल्लामा उपलब्ध रहेको स्रोत साधनहरुको विस्तृत विवरण

क्र. सं.	नेपाली सेना		नेपाल प्रहरी		नेपाल रेडक्रस सोसाइटी		कै.
	उपलब्ध सामग्रीहरु	थान	उपलब्ध सामग्रीहरु	थान	उपलब्ध सामग्रीहरु	थान	
१.	सेफ्टी हेलमेट	१०	हेलमेट	१०	त्रिपाल	५० पिस	
२.	जेनेरेटर २.५ के.भि	१	माइक	५	कम्बल	५० पिस	
३.	पिक	१०	पिक	५	भाडावर्तन	५० सेट	
४.	सावेल	१०	सावेल	१०	सारी	५० पिस	
५.	वायर किटड	२	लाइफ ज्याकेट	१०	पुरुष धोती	५० पिस	
६.	स्ट्रेचर	१	स्ट्रेचर	५	छिट कपडा	५०० मिटर	
७.	रेनकोट	६	Fire Extinguisher (5 Kg)	२	बाल्टीन	५० पिस	
८.	ट्राफिक ज्याकेट	५ गोटा	गल	१०	जिन कपडा	३५० मिटर	
९.	सेफ्टी ग्लोव्स	५ गोटा	सेफ्टी ग्लोव्स	१०	काम गर्दा लगाउने हेलमेट	५	
१०.	उइन्टर ग्लोप	५ गोटा	पानी बुट	१५	माइक	१	
११.					First Aid Kit	१०	
१२.					स्ट्रेचर	१०	

क्र. सं.	जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति		स्थानिय आपतकालिन कार्यासंचालन केन्द्र बिदुर नगरपालिका		सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं. १९ गुल्म हे.		कै फि यत
	उपलब्ध सामग्रीहरु	थान	उपलब्ध सामग्रीहरु	थान	उपलब्ध सामग्रीहरु	थान	
१.	ठेलगाडा	२	टारपोलीन	५०	ठेलगाडा	५	
२.	चेन स	२	रबर म्याट्रेस	५०	चेन स	२	
३.	सावेल	१०	लाईफ ज्याकेट	१५	सावेल	२	
४.	पिक	५	रोप	२०० मि	पिक	५० मि.	
५.	Fire Extinguisher (5 K.g.)	५	हेलमेट	१५	ठेलगाडा	२	
६.	लाईट	५	रबर बुट	१५			
७.	कोदालो	५	स्ट्रेचर	१०			
८.	स्ट्रेचर	९	हेन्ड माइक	२			
९.	लाईफ ज्याकेट	२०	दमकल	२			
१०.	हेलमेट	२०	बाल्टिन	१०			
११.	Carrabiner figure 8	४	गल	५			

१२.	Leather Gloves	८	बेल्चा	१०		
१३.	Harness	२	गैटी	१०		
१४.	Sling	२	Fire Extinguisher	२		
१५.	Hammer	२	टर्च लाईट	५		
१६.	Safety Goggles	२०	साईरन	३		
१७.	Rappelling Rope	१००	रबर पञ्जा	२०		
१८.	Focus Light	२	प्राथमिक बाकस	२		
१९.	First Aid box	२				
२०.	Bolt Cutter	२				
२१.	Working Gloves	२०				
२२.	Rubber Boot	२०				
२३.	Metal Bucket	१२				
२४.	Head light	५				
२५.	Whistle with compass	५				

स्थानिय निकायमा भएका प्रतिकार्य सामग्रीको विवरण

क्र. सं.	किस्पाङ्ग गा पा		किस्पाङ्ग गा पा वडा नं १		किस्पाङ्ग गा पा वडा नं ३		कैफियत
	उपलब्ध सामग्रीहरू	थान	उपलब्ध सामग्रीहरू	थान	उपलब्ध सामग्रीहरू	थान	
१.	Half Jacket	१०	Half Jacket	१०	Half Jacket	१०	रेडक्रसबाट सहयोग स्वरूप उपलब्ध गराएको
२.	Safety Helmet	१०	Safety Helmet	१०	Safety Helmet	१०	
३.	Mask	१०	Mask	१०	Mask	१०	
४.	Rain Coat	१०	Rain Coat	१०	Rain Coat	१०	
५.	Safety boots	१०	Safety boots	१०	Safety boots	१०	
६.	Working gloves	१०	Working gloves	१०	Working gloves	१०	
७.	Head lamp	१०	Head lamp	१०	Head lamp	१०	
८.	Whistle	५	Whistle	१०	Whistle	१०	
९.	Backpack	१	Backpack	१	Backpack	१	
१०.	Maghaphone	१	Maghaphone	१	Maghaphone	१	
११.	Hammer	२	Hammer	२	Hammer	२	
१२.	Wire cutter	२	Wire cutter	१	Wire cutter	१	
१३.	Trunk	१	Trunk	१	Trunk	१	
१४.	Pick	२	Pick	२	Pick	२	
१५.	Shovel	२	Shovel	२	Shovel	२	
१६.	Pry bar	२	Pry bar	२	Pry bar	२	
१७.	Crow bar	२	Crow bar	२	Crow bar	२	

१८.	Resche Rope	१	Resche Rope	१	Resche Rope	१	
१९.	Hack Saw	१	Hack Saw	१	Hack Saw	१	
२०.	First Aid Kit	२	First Aid Kit	२	First Aid Kit	२	
२१.	Life Jacket	४	Life Jacket	४	Life Jacket	४	
२२.	Hazard Tape	१	Hazard Tape	१	Hazard Tape	१	
२३.	Saftey vest	१	Saftey vest	१	Saftey vest	१	
२४.	Fire extinguisher	२	Fire extinguisher	२	Fire extinguisher	२	
२५.	Safety Guggles	६	Safety Guggles	६	Safety Guggles	६	
२६.	Steel Bucket	१२	Steel Bucket	१२	Steel Bucket	१२	
२७.	Strecher	२					
२८.	Back Board	१					

द.२ मानवीय सहयोगसम्बन्धी मापदण्ड (खाद्य तर्फ)

क) प्रभावित व्यक्तिहरूको पहुँच निम्न वस्तुमा हुनेछ ।

१. प्रतिव्यक्ति प्रतिदिन न्यूनतम २,१०० क्यालोरी प्राप्त हुने गरी सामान्य खाद्यन्नको रासन ।
२. प्रभावित मानिसहरूको लागि हाल विद्यमान तथा उपलब्ध भएका र पहुँच योग्य खाद्य पदार्थमा परिपूरक (Complementary) को रूपमा एक अथवा दुई खाद्य पदार्थहरू पूरक राशनको रूपमा उपलब्ध गराउने ।
३. निश्चित समूहका व्यक्तिहरूका लागि आवश्यकतालाई पुरा गर्नका लागि सामान्य अतिरिक्त परिपूरक रासनको व्यवस्था

ख) पकवान खाद्यान्न

चामल :	प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति	४२० ग्राम
दाल :	प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति	६० ग्राम
वनस्पति तेल :	प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति	६० ग्राम
नुन :	प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति	६० ग्राम

ग) सुख्खा खाना

चिनि वा भेली :	४०० ग्राम
चाउचाउ :	६ पाकेट
विस्कट :	१ दर्जन
चिउरा :	१ किलो
दालमोट :	१ पोका

प्रति घरपरिवारलाई (६ जना) न्यूनतम निम्नअनुसार गैरखाद्य सामग्रीहरू उपलब्ध गराइने छ ।

क्र.स.	सामग्रीका नाम	थान/मिटर	सामग्रीको विवरण	कैफियत
१.	कम्बल	२ थान	५० प्रतिशत उनी (उलन)	
२.	तारपोलिन	१ थान	१२ फिट चौडाई १८ फिट लम्बाई/५ किलोग्राम	
३.	भाडाकुँडा	१ सेट	डेक्ची ठूलो १ डेक्चि सानो २ थालि ३ गिलास ३ कचौरी २ डाडु १ पनियो १	
४.	प्लाष्टिक बाल्टी ढक्कन सहित वा जेरीकयान	१	१५ लिटरको	
५.	प्याक गर्ने व्याग (बोरी)	१	प्लास्टिक	
६.	जिन कपडा	५ मीटर	कालो वा निलो	
७.	छिट कपडा	५ मीटर	कालो वा निलो	
८.	पाप्लीन कपडा	५ मीटर	कुनै पनि कलर	
९.	प्रिन्टेड जनाना धोती	१	कुनैपनि रङ्गको	

वाल केन्द्रित सामग्रीहरूको सूची :

क्र.सं.	सामग्रीहरूको नाम	न्यूनतम परिमाण
१.	बेवी कम्मल	१
२.	रंगीन फलाटीन कपडा	१.५ मीटर
३.	भोटो, सुरुवाल बेवी क्याप	१ सेट
४.	डिटोल सावुन	१
५.	चम्चा र डाडु पन्यू	१
६.	बेवी मोजा	२ जोर
७.	हाईजिनिक किट	१ सेट

प्रकोप द्रुत सर्वेक्षण फारम
(फारम नं. २ जिल्लाको प्रयोजनको लागि)

जिल्ला

प्रतिवेदन मिति

१. प्रभावित क्षेत्रको विवरण

क्र.स	गा.पा. र न.पा. को नाम वडा	प्रकोपको प्रकार	प्रकोप परेको मिति	जनसंख्या			प्रभावित परिवार			विस्थापित परिवार		क्षति भएका घरधुरी	
				मुत्यु	हराएको	घाइते	घरधुरी	पु.	म.	घरधुरी	जनसंख्या	पूर्ण	आंशिक

२. समुदाय तथा व्यक्तिगत सम्पत्तिको अनुमानित क्षतिको विवरण

क्र. सं.	क्षतिको विवरण	संख्या	क्षति		अनुमानित क्षति (मुल्यमा)	सूचना लागि प्रक्रिया	संकलनको अपनाएको	कैफियत
			पूर्ण	आंशिक				
१.	विद्यालय भवन							
२.	पुल तथा सडक							
३.	स्वास्थ्य चौकी							
४.	सामुदायिक श्रोत केन्द्र							
५.	अन्न बाली रोपनी							
६.	खेतीयोग्य जमिन रोपनी							
७.	घरपालुवा पशु							
८.	साना पसल							
९.	माछा पोखरी							
१०.	संचार							
११.	विद्युत							
१२.	अन्य							

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

३. विभिन्न निकाय र संस्थाहरुबाट भएका उद्धार तथा राहत कार्य र आगामी दिनको आवश्यकता ः

क्र. सं.	सहयोग गरिएको राहतको प्रकार	जम्मा अनुमानित आवश्यकता (क)		नेरैसो बाट मात्र सहयोग पाएको परिवार (ख)		अन्य संस्थाबाट सहयोग भएको (ग)		थप आवश्यकता (घ) =क - (ख+ग)		सम्भावित सहयोगी निकाय	कै.
		परिवार	परिमाण	परिवार	परिमाण	परिवार	परिमाण	परिवार	परिमाण		
१.	सुख्खा खाना तयारी खाना										
२.	नियमित खाना										
	चामल										
	दाल										
	तेल										
	नुन										
३.	गैर खाद्य सामग्री L										
४.	नेरैसो राहतको सेट										
५.	थप राहत										
६.	पानी शुद्धिकरण औषधी										
७.	प्राथमिक उपचार										
	प्राथमिक उपचारक										
	प्राथमिक उपचार वाकस										
८.	अन्य सेवा कार्यहरु तथा सेवा गरिएको वर्तमान अवस्था र थप आवश्यकता										
९.	सुरक्षित स्थानमा सार्ने तथा ओसारने कार्य										
१०.	शिविर व्यवस्थापन										
११.	सरसफाई सम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धि										
१२.	घुम्ती स्वास्थ्य शिविर										

१३.	एम्बुलेन्स सेवा		
१४.	टेलेसिङ्ग सेवा		
१५.	अन्य विशेष आवश्यकताका सेवाका प्रकार		

४. जिल्ला तथा समुदाय स्तरमा रहेका सहयोगी निकायहरू (ती निकायहरूको कार्यक्षेत्र र गर्न सक्ने कार्यको विवरण)

क्र. सं.	सहयोगका कार्यहरू	सहयोगी निकायको नाम र योजना					कै
१.	पूर्णरूपमा क्षति भएका घरका लागि सहयोग						
२.	आर्शिक रूपमा क्षति भएका घरका लागि सहयोग						
३.	विद्यालय भवन						
४.	पुल तथा सडक						
५.	स्वास्थ्य संस्था						
६.	सामुदायिक श्रोत केन्द्र (गा.पा न.पा सुरक्षित वासस्थान						
७.	अन्न वाली						
८.	घरपालुवा पशु						
९.	साना पसल						
१०.	माछा पोखरी						
११.	अन्य						

५. विपद् परेको क्षेत्रमा देखिएका सम्भावित स्वास्थ्यजन्य खतराहरू

क्र. सं.	रोग	न.पा र गापा	वडा समुदाय स्थान	प्रभावित अनुमानित जनसंख्या	कै
१.	झाडा पखला				
२.	हैजा				
३.	मलेरिया (औलो)				
४.	रुघाखोकी, ज्वरो				
५.	इन्सेफलाइटिस				
६.	छालाका रोगहरू				
७.	सर्पको टोकाई				

८.	आखां पाक्ने रोग				
९.	अन्य				

६. पहुँच (प्रभावितहरू सम्म राहत लिएर कसरी पुग्न सकिन्छ देखिएको सुरक्षाको अवस्था , राहत व्यवस्थापनमा जनमानसको प्रतिक्रिया)

७. आइपरेका समस्या / बाधाहरू

८. सारांश

टोली नेता : श्री

हस्ताक्षर

टोली सदस्य: श्री

हस्ताक्षर

विस्तृत घरधुरी सर्वेक्षण फारम
फारम नं. ३ (८ दिन देखी १० दिन)

जिल्ला :

न.पा/ गा.पा :

वडा नं :

टोल:

(१) प्रकोपको प्रकार

(२) प्रकोपको परेको मिति

(३) समय

(४) घरमुलीको नाम:

(५) पेशा:

(६) उमेर समुह अनुसारको परिवार संख्या :

उमेर समुह	महिला	पुरुष	जम्मा
५ वर्ष सम्म			
६ देखी १५ वर्ष			
१६ देखी ५९ वर्ष			
६० वर्ष भन्दा भाथी			
कुल जम्मा			

६. संकटासन्न ब्यक्ति :

क) शारिरिक असक्षम जना (ख) एकल महिला जना (ग) गर्भवती जना (घ) सुत्केरी जना

७. क्षतिको विवरण :

क.मानवीय क्षति

मृत्यु :

हराएको :

घाइते :

ख. घर

पूर्ण क्षति :

आंशिक क्षति :

८. जीविकोर्पाजनको क्षेत्रहरूमा प्रभाव :

क) कृषी

अन्न (के.जी./क्यून्टल):

जग्गा जमीन (रोपनी /विद्या) :

ख) पशुधन (वटा) :

ग) ब्यापार ब्यवसाय (नगदमा):

घ) अन्य :

९. यस अधि कुनै निकायबाट सहयोग प्राप्त भएको भए :

क)

ख)

ग)

१०. आवश्यकता पहिचान :

क) नियमित खाना

घ) भाँडाकुडा

छ) मनोसामाजिक परामर्श

ज) शिक्षामा सहयोग

(ख) लत्ताकपडा

(ङ) पिउने पानी

(ज) सरसफाई

(ट) अन्य.....

(ग) त्रिपाल

(च) चर्पी

(झ) स्वास्थ्य

द.३ अनुमानित लागत

क्र.सं.	विवरण	अनुमानित लागत रु.मा	कैफियत
१	उद्धार सामग्री व्यवस्थापन	८,००,०००/-	
२	सुचना तथा संचार व्यवस्थापन	१,००,०००/-	
३	विपद जोखिम तथा क्षतीको द्रुत तथा विस्तृत सर्वेक्षण	३,००,०००/-	
४	राहत तथा उद्धार	५०,००,०००/-	
५	वैठक तथा योजना तर्जुमा	५०,०००/-	
६	मानव श्रोत रस्वयंसेवक परिचालन	४,००,०००/-	
७	अनुगमन र मूल्यांकन	२,००,०००/-	

द.४ विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना र अनुमानित लागत

सि.नं.	क्रियाकलाप	समयावधि	मुख्य जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित लागत
१	विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अद्यावधिक र परिमार्जन	चैत्र र वैशाख	DDMC, नेपाली सेना, प्रहरी, रेडक्रस,	अन्य सरोकारवाला निकायहरु	५०,०००/-
	जोखिम नक्सांकन तथा क्षतीको सर्वेक्षण	निरन्तर	DDMC, नेपाली सेना, प्रहरी,	स्थानीय तह, अन्य सरोकारवाला	५००,०००/-
	सचेतना				
	सामग्री खरिद्		रेडक्रस, INGOs , NGO	निकायहरु, गै.स.स.हरु	
	जनशक्ति विकास				
पूर्व सुचना प्रणाली स्थापना					
२	विपद उद्धार सामग्री संकलन र वितरण	वैशाख र जेष्ठ	DDMC, रअन्य सहयोगी निकाय	स्थानीय तह, गै.स.स.हरु	४००,०००/-
३	उद्धार कार्य	निरन्तर आवश्यकता अनुसार	DDMC, नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, ससस्त्र प्रहरी रेडक्रस,	स्थानीय तह, गै.स.स.हरु	५००,०००/-
४	राहत वितरण	निरन्तर आवश्यकता अनुसार	DDMC, नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, ससस्त्र प्रहरी	स्थानीय तह, गै.स.स.हरु	५०,००,०००/-

			रेडक्रस,		
५	कोभिड १९ प्रतिकार्य	निरन्तर आवश्यकता अनुसार	DDMC, नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, ससस्त्र प्रहरी रेडक्रस,	स्थानीय तह, गै.स.स.हरु	२०,००,०००/-
६	पुनःस्थापना सेवा	निरन्तर आवश्यकता अनुसार	DDMC, नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, ससस्त्र प्रहरी रेडक्रस,	स्थानीय तह, गै.स.स.हरु	
७	पुनःनिर्माण कार्य	निरन्तर आवश्यकता अनुसार	म्मःऋ, नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, ससस्त्र प्रहरी रेडक्रस,	स्थानीय तह, गै.स.स.हरु	
	अनुगमन तथा मूल्यांकन	निरन्तर आवश्यकता अनुसार	DDMC, ले बनाएको संयन्त्र	स्थानीय तह, गै.स.स.हरु	२,००,०००/-

८.५ अन्य निकायहरु संगको समन्वय र सहकार्यः

नेपालमा विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७४ (प्रथम संसोधन २०७५) ले विपद् जोखिम न्यूनिकरण एवं व्यवस्थापन गर्न योजना अनुरूप विभिन्न निकायहरुको सहयोग र समन्वय लाई आवश्यकता अनुकुल जुटाउने मार्गदर्शन गरेको छ । जस अनुसार विपदको क्षेत्रमा कार्य गर्न अन्य निकायहरु संग समन्वय र सहकार्य गरि योजनाको पूर्ण कार्यान्वयन गरिने छ ।

- राष्ट्रिय विपद व्यवस्थापन समिति
- प्रदेश विपद व्यवस्थापन समिति
- स्थानीय विपद व्यवस्थापन समिति
- सामुदायिक विपद् तथा जलवायु उत्थानशिल समिति

९. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण

विपद्को पूर्वतयारीका साथै प्रतिकार्यका लागि लैङ्गिक समानता तथा समावेशी कार्यदलको महत्वपूर्ण योगदान रहने छ । नेपालको जनसंख्याको आधा भाग ओगटेको महिला वर्गलाई विकासको हरेक मूल प्रवाहिकरणमा समावेश गराउन सके विपद्बाट उत्पन्न हुन सक्ने जोखिमलाई न्यूनिकरण गर्न सकिन्छ । यसै गरी समाजमा पछाडि पारिएका र राज्यका महत्वपूर्ण अंगहरुमा उनीहरुको सुनिश्चितता तथा तिनीहरुलाई विभिन्न अवसरका साथै विपद् पूर्वतयारीका लागि स्थानीय तह देखि राज्यको मूल प्रवाहिकरणमा समावेश गर्नु पर्ने आजको आवश्यकता हो ।

राज्यले समावेशी रूपमा समुदायको जोखिमलाई सम्बोधन गरी उत्थानशील समुदाय निर्माण गर्न योगदान दिने छ । विपद् पश्चात विपद्बाट प्रभावित क्षेत्रमा लैङ्गिक हिंशाका घटनाहरु घटन सक्ने भएकाले सो को रोकथामका साथै सरकारले

योजना तथा राहतका कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाउनका लागि योजना बनाउदा लैङ्गिकता र सामाजिक समावेशीकरणको मान्यतामा आधारित योजना बनाउनु पर्ने हुन्छ ।

१०. अनुगमन, मूल्यांकन तथा सिकाई

यस योजनाले निर्धारण गरेका गतिविधिहरू र कार्यहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयनको सुनिश्चितताका लागि सम्बन्धित विपद व्यवस्थापन समिति र विषयगत क्षेत्रका अगुवा निकायहरूबाट योजना कार्यान्वयनको अनुगमन र मूल्यांकनका लागि संयन्त्र स्थापना गरि पूर्वतयारी र प्रतिकार्यका गतिविधीहरूको मूल्यांकन गरिने छ ।

यस अनुगमन र मूल्यांकनका आधारमा विपद पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको पूनरावलोकन गरि अध्यावधिक गरिने छ । अनुगमन र मूल्यांकन संयन्त्र जिल्ला विपद व्यवस्थापन समितिले तोके वमोजिम रहने छ ।

१०.१ लक्ष्य तथा सूचकहरू:

सि. नं.	सूचक	आधार रेखा	लक्ष्य
१	जिल्ला/गा.पा./न.पा. स्तरमा विपद्बाट हुने मृत्यु दर उल्लेख्य मात्रामा कम गर्ने		
१.१	विपद्बाट मृत्यु हुनेको वार्षिक औसत संख्या (सडक दुर्घटना बाहेक)		
१.२	सडक दुर्घटनाबाट मृत्यु हुनेको वार्षिक औसत संख्या		
२	जिल्ला/गा.पा./न.पा. स्तरमा विपद्बाट प्रभावित व्यक्तिहरूको संख्या उल्लेख्य मात्रामा कम गर्ने		
२.१	विपद्बाट प्रत्यक्ष प्रभावित हुने परिवारहरूको वार्षिक औसत संख्या		
२.२	विपद्बाट घाइते हुने व्यक्तिहरूको वार्षिक औसत संख्या		
२.३	सडक दुर्घटनाबाट घाइते हुने व्यक्तिहरूको वार्षिक औसत संख्या		
२.४	विपद्बाट क्षति हुने घरहरूको वार्षिक औसत संख्या		
३	जिल्ला/गा.पा./न.पा. स्तरमा कलू गाहसर्थ्य उत्पादनमा विपद्को कारण हुने वार्षिक औसत प्रत्यक्ष आर्थिक क्षति		
४	बहुप्रकोप पूर्वसूचना प्रणाली र विपद् जोखिम सूचना तथा आंकलनको उपलब्धता र पहुँचमा उल्लेख्य बृद्धि गर्ने		
५.१	कूल क्षेत्रफलको अनुपातमा बहुप्रकोप अनुगमन तथा पूर्वसूचना प्रणाली स्थापना र संचालन भएको क्षेत्रफलको प्रतिशत		
५.२	विपद् प्रभावित क्षेत्रको जनसंख्याको अनुपातमा स्थानीय वा राष्ट्रिय सूचना प्रणाली मार्फत पूर्वसूचना प्राप्त गर्ने जनसंख्याको प्रतिशत		

५.३	विपद् जोखिमयुक्त क्षेत्रहरूमा पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी कार्यविधि लागु भएका स्थानीय तहहरूको प्रतिशत		
५.४	स्थानीय स्तरमा उपयोगी विपद् जोखिमसम्बन्धी सूचना तथा जानकारी एवं आंकलन जनसमुदायलाई उपलब्ध गराउन सक्ने स्थानीय तहहरूको प्रतिशत		
५.५	पूर्वसूचना प्राप्त भएपछि विपद् प्रभावित क्षेत्रबाट सुरक्षित स्थानमा सारिएका जनसंख्याको प्रतिशत		

१०.२ अनुगमन , मुल्याङ्कन तथा सिकाई संयन्त्र

जिल्ला अन्तर्गत संचालन हुने विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका हरेक गतिविधिहरूको कार्य सम्पादन भयो भएन तथा यस कार्यको प्रभावकारिताका बारेमा लेखाजोखा गर्न अनुगमन तथा मुल्याङ्कन गर्नका लागि अनुगमन तथा मुल्याङ्कन संयन्त्र चयन गरिनेछ । उक्त संयन्त्र जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले आवश्यकता बमोजिम चयन गर्नेछ ।

१०.३ अनुगमन , मुल्याङ्कन कार्ययोजना

जिल्ला विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७७ को कार्यान्वयनपक्षको अनुगमन तथा मुल्याङ्कन गर्नका लागि बार्षिक रुपमा हुनसक्ने विपद् जोखिम एवं घटनाहरूलाई मध्यनजर गरि समयसापेक्ष कार्ययोजना तयार पारि अनुगमन तथा मुल्याङ्कन गर्ने व्यवस्था गरिनेछ । यस कार्यका लागि अनुगमन तथा मुल्याङ्कन योजना निर्माण गर्न जिल्ला व्यवस्थापन समितिले निर्धारण गरेबमोजिम हुनेछ ।

१०.४ क्षमता विकास

यस नुवाकोट जिल्लामा हुनसक्ने विपदको परिस्थितिसंग प्रतिकार्य गर्नसक्ने स्तरको दक्ष जनशक्ति तयार पार्नुपर्ने आवश्यकता अनुरूप जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति लगायत सरोकारवालाहरूमध्ये सम्बन्धित क्षेत्रमा दक्षता अभिवृद्धि गर्न जनशक्ति विकास तालिम गोष्ठीहरू आयोजना गरिनेछ । दक्ष जनशक्तिको परिचालनबाट विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्यको क्षेत्रमा प्रभावकारि कार्यसंचालनका साथै सम्पादन गर्न सकिनेछ ।

१०.५ विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको पुनरावलोकन र पृष्ठपोषण

यस जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले तर्जुमा गरेको योजनाको कार्यान्वयन प्रभावकारि भयो भएन भन्ने सन्दर्भमा हरेक वर्षको प्रारम्भमा जिल्ला विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७७ को पुनरावलोकन गर्नका लागि सबै सरोकारवालाहरूको अनुभव र सिकाईहरूको साथमा पृष्ठपोषण लिई समयसापेक्ष योजनाको परिमार्जनका साथ अध्यावधिक गरिनेछ । यस कार्यबाट प्रत्यक्ष रुपमा परिकृत सेवा सम्पादनमा सहयोग पुग्नेछ ।

११ अनुसूचीहरु

अनुसूची १

नुवाकोट जिल्लाका कार्यालय प्रमुखहरुको सम्पर्क नम्बर

सि. नं.	कार्यालयको नाम	नाम थर	कार्यालय मोबाईल नं.	व्यक्तिगत नं.	कार्यालय को फोन नं.	फ्याक्स नं.
१.	नुवाकोट जिल्ला अदालत	मा.जि.न्या.उमेश प्रसाद लुईटेल श्रेण्तेदार ठाकुर चन्द्र त्रिताल		9851105102	010— ५60234	
२.	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	प्र.जि.अ द्रोण पोखरेल स.प्र.जि.अ.बद्रि नाथ गैह्रे	9851147777 9851248777		010 – ५60033	010 – ५60266
३.	श्री जबर जंग गण	प्र.से. उदय बहादुर लामिछाने		9841333786	010 – ५60599	986302 8896
४.	नं. १तालीम गण त्रिशुली	प्र.से. शिवहरी के.सी.	9851211877		010 – ५60106	
५.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	अविनारायण काफ्ले	9851295555		010 – ५61199	010 – ५61199
६.	सशस्त्र प्रहरी बल तालिम केन्द्र ककनी	दुर्गा प्रसाद भट्टराई	9851260435			
७.	सशस्त्र प्रहरी बल नं. १९ गुल्म	जनक सापकोटा	9851272534		9851272 534	
८.	राष्ट्रिय अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय	धिरज बानियाँ	9851172250		010 – ५60250	
९.	जिल्ला समन्वय समिति	कृष्ण प्रसाद पन्थी	9851167855		010 – 61220	
१०.	कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय	दिवाकर घिमिरे	9851168339		010 – 61339	010 – 60110
११.	जलश्रोत तथा सिंचाई विकास डिभिजन	हरि प्रसाद गुरागाई	9851150909		010 – 60909	010 – 60909
१२.	सडक डिभिजन नुवाकोट	राजेश कुमार दास	9851249285		010 – 60253	010 – 60254
१३.	सहरी विकास तथा भवन कार्यालय	गणेश ब. महर्जन	9851232179		010 – 60179	010 – 60179
१४.	खानेपानी तथा सरसफाई कार्यालय	राजीव रिमाल	9851248190		010 – 60062	010 – 560062
१५.	शिक्षा विकास तथा	अर्जुन ब श्रेष्ठ	9851160992		010 – 60057	

	समन्वय इकाई					
१६.	परियोजना कार्यान्वय इकाई कृषि	सुरेन्द्र पोखरेल	9851126216		010 – 60216	
१७.	मालपोत कार्यालय	नारायण प्रसाद अधिकारी	9851230165		010 – 60165	010 – 561818
१८.	भेटनरी अस्पताल तथा पशु विज्ञ केन्द्र	जगत बहादुर सिखडा	9851220694	9851254011	010 – 560012	010 – 560012
१९.	डिभिजन वन कार्यालय	जय मंगल प्र.	9851145007		010 – 60007	010- 560008
२०.	स्वास्थ्य कार्यालय	सागर घिमिरे	9851179355		010 – 560255	
२१.	जिल्ला निर्वाचन कार्यालय	नि. केशवराज जोशी		9844475711	010 – 560877	010 – ५ 60877
२२.	उपोष्ण प्रदेशिय वागवानी विकास केन्द्र	नि. प्रदिप नेपाल	9851230069		010 560069	010 – ५60069
२३.	जिल्ला अस्पताल	डा. रेम राई	9851168188	9841844109	010 – 560188	
२४.	पूर्वाधार विकाश कार्यालय	विजय मुनि बज्रचार्य	9851160859		010 – 560859	010 – ५60859
२५.	जिल्ला सरकारी वकिल कार्यालय	गोपाल प्रसाद ढकाल	9851233061		010 – 560061	
२६.	कृषी ज्ञान केन्द्र	तेज प्रसाद दवाडि	9851150128		010- 560128	
२७.	कारागार कार्यालय नुवाकोट	दुर्गा वाग्ले	9851240777		010 – 560454	010 560454
२८.	नापी कार्यालय नुवाकोट	दशरथ राज पोखरेल	9851176251		010 – 560251	010 – 560251
२९.	जिल्ला हुलाक कार्यालय	नारायण प्रसाद चापागाई	9851167197	9856085491	010 – 560095	
३०.	तथ्याङ्क कार्यालय	नरेन्द्र शर्मा भट्ट	9851193252		010 – 560252	
३१.	शैक्षिक तालिम केन्द्र		9851008881		010 – 560233	
३२.	जिल्ला आर्युवेद स्वास्थ्य केन्द्र	नि.नारायण वस्ती	9851241095		010 – 410002	
३३.	मत्स्य अनुसन्धान केन्द्र त्रिशुली	ईश्वरी महतो	9851160226		010 – 560226	010 – 560226
३४.	स्मारक संरक्षण तथा दरबार हेरचाह	अर्जुन प्र. फुयाल	9851231927		010 – 681074	
३५.	मध्य पहाडी	रमेश दिष्टी	9851033276			

	लोकमार्ग सम्पर्क कार्यालय					
३६.	गल्छी त्रिशुली मैलुङ्ग सडक योजना	नारायण दत्त भण्डारी	9851127842	9856026842	010— 560891	010— 560891
३७.	भेडा विकास फर्म	टंक ब. कटुवाल	9851072286		010 – 560462	
३८.	घरेलु तथा साना उद्योग वि. समिति	दुर्गा दत्त भट्ट	9851052156	9841342478	010 – 560004	010 – 560513
३९.	जिल्ला खेलकुद विकास समिति	सन्तोषी बैद्य		9841671833	010 – 560287	010- 560287
४०.	नुवाकोट वितरण केन्द्र ने.वि.प्रा.	सन्तोष कुमार	9851160177		010 – 561704	010 – 60676
४१.	देविघाट जलविद्युत केन्द्र	सुरज दाहाल	9851109474		010 – 561095	010 – 61095
४२.	नेपाल टेलिकमूनवाकोट	नील प्रसाद देवकोटा		9851068155	010 – 560066	010 – 560477
४३.	त्रिशुली जलविद्युत केन्द्र	बाबुकाजी महर्जन	9851160992		010 – 560076	
४४.	इलाका प्रशासन कार्यालय सतबिसे	दयाराम पौडेल	9851242227		010 630000	
४५.	DLPIU Nuwakot शिक्षा	दिनानाथ गौतम	9851112943	9841270864		
४६.	अनुदान व्यवस्थापन तथा स्थानीय पूर्वाधार	सम्भु कुमार शाह	9851121865	9847068897	010 – 560527	
४७.	खाद्य प्रविधि तथा गुण नियन्त्रण डिभिजन	नि नवराज श्रेष्ठ	9851230849		010 561725	
४८.	भवन DLPIU	लिला खतिवडा		9846049631		
४९.	जिल्ला ट्राफिक प्रहरी कार्यालय	विकल भट्टराई	9851133105			
५०.	साल्ट टे«डिड क.	प्रकाश उप्रेती		9860084222		
५१.	नेपाल बैंक लि	सुजन राज राजकर्णिकार	9851103351			
५२.	राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक	पुष्पराज घिमिरे		9851251500		
५३.	कृषि विकास बैंक	तीर्थराज सिलवाल		9841282760		
५४.	राष्ट्रिय बीमा कम्पनी	प्रल्हाद भक्त पाण्डे		9843037990		
५५.	कृषी सामाग्री कम्पनी लि.	गोमादेवी		9849672805	010 560114	

अनुसूची २
स्थानीय तहका पदाधिकारीहरुको सम्पर्क नं. नुवाकोट

श्री सन्तमान तामाङ जि.स.स. प्रमुख ९८५१०७४५२५

श्री अप्सरा थापा जि.स.स. उपप्रमुख ९८६२७८६०६४

सि. नं.	गा.पा./न.पा. को नाम	प्रमुखको नाम	मोबाईल नं.	उप प्रमुखको नाम	मोबाईल नं.	प्रमुख प्र.अ.	मोबाईल नं.
१.	विदुर नगरपालीका	सन्जु पण्डित	९८५१०४९७२१	गीता दाहाल	९८५१२६४०१४	सुदेव कुमार पोखरेल	९८५१२५०१११(का)
२.	बेलकोटगढी नगरपालीका	राजेन्द्ररमण खनाल	९८५१०९९५८३	कविता दुङ्गना	९८५११६५७३०	लेखराज पोखरेल	९८५१२५३०२२(का)
३.	मेघाङ गाउँपालीका	आशा तामाङ	९८४१७५९१०८	शान्ति लामा गुरुङ	९८४१५१८९२०	प्रमोद तिम्लसेना	९८५१२५४०३२(का)
४.	किस्पाङ गाउँपालीका	छत्र बहादुर लामा	९८५११७३४३३	मायादेवी घले न्यौपाने	९८५११३२९७६	खुम ब घर्ति	९८५११४७९७०(का)
५.	तारकेश्वर गाउँपालीका	रमेश वस्ती	९८४१२९१०८२	तारा देवी रिमाल	९८४१५४८३३०	माधव घिमिरे	९८५१२४६२०६(का)
६.	सूर्यगढी गाउँपालीका	सन्त बहादुर तामाङ	९८५११४७४३२	मन्जु बुढाथोकी	९८५१०६२०७८	यज्ञेश्वर पाण्डे	९७५१०२३३२६(का)
७.	लिखु गाउँपालीका	ध्रुव श्रेष्ठ	९८५१०५३५१६	रोजिना राई	९८४९६४७८२४	सुरज अर्याल	९८५१२५३०९९
८.	तादी गाउँपालीका	नारायण प्रसाद पाण्डे	९८४१४५९६५२	ईश्वरी उप्रेती	९८४११६७२०६	दिपक दाहाल	९८५१२३०१५३(का)
९.	शिवपुरी गाउँपालीका	रामकृष्ण थापा	९८४१६३०२७५	मन्जु के.सी.	९८१८१४६१२१	किसान न्यौपाने	९८५१२५३०६३
१०.	पञ्चकन्या गाउँपालीका	रमेश लामा	९८४१८६७४२९	सिता खड्का	९८४३८२९१४७	नरेश पुडासैनी	९८५१२३०१४१(का)
११.	ककनी गाउँपालीका	मान बहादुर लामा	९८५१०८२७२७	सिता लामा	९८५१२५४१२६	टुना बहादुर श्रेष्ठ	९८५१२४१६६०(का)
१२.	दुष्पेश्वर गाउँपालीका	योविन्द्र तामाङ	९८५१०७१९५३	अन्जु आचार्य	९८४९४५७६७५	छत्र ब अधिकारी	९८५११२६८९९(का)

अनुसूची ३
स्थानीय विपद् व्यावस्थापन समिति को नामावली

बिदुर नगरपालिका					
क्र.स	नाम थर	पद	प्रतिनिधि निकाय	फोन नं	कैफियत
१	श्री सञ्जु पण्डित	अध्यक्ष	नगरपालिका प्रमुख	९८५१०४९७२१	
२	श्री गिता कुमारी दाहाल	सदस्य	उप प्रमुख	९८४१०८७४४९	
३	सुदेव कुमार पोखरेल	सदस्य सचिव	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	९८५१२५०१११	
४	मेलिन रञ्जित	सदस्य	वडा अध्यक्ष १	९८५१२६४००१	
५	बिरेन्द« कुमार शाही	सदस्य	वडा अध्यक्ष २	९८५१२६४००२	
६	बद«ी प्रसाद रिमाल	सदस्य	वडा अध्यक्ष ३	९८५१२६४००३	
७	टलकमान श्रेष्ठ	सदस्य	वडा अध्यक्ष ४	९८५१२६४००४	
८	शिव कुमार चित्रकार	सदस्य	वडा अध्यक्ष ५	९८५१२६४००५	
९	राजु संग्रौला	सदस्य	वडा अध्यक्ष ६	९८५१२६४००६	
१०	महेन्द« तामाङ	सदस्य	वडा अध्यक्ष ७	९८५१२६४००७	
११	फईसि तामाङ	सदस्य	वडा अध्यक्ष ८	९८५१२६४००८	
१२	सनी चित्रकार	सदस्य	वडा अध्यक्ष ९	९८५१२६४००९	
१३	गणेश कुमार नेपाल	सदस्य	वडा अध्यक्ष १०	९८५१२६४०१०	
१४	तोयानाथ तिम्सिना	सदस्य	वडा अध्यक्ष ११	९८५१२६४०११	
१५	सितारामा अर्याल	सदस्य	वडा अध्यक्ष १२	९८५१२६४०१२	
१६	दल बहादुर तामाङ	सदस्य	वडा अध्यक्ष १३	९८५१२६४०१३	
१७	अन्य बिषयगत कार्यालयका प्रमुखहरु, रेडक्रस, संघ सस्थाका प्रतिनिधिहरु, पत्रकारहरु	सदस्य			
बेलकोटगढी नगरपालिका					
क्र.स	नाम थर	पद	प्रतिनिधि निकाय	फोन नं	कैफियत
१	श्री राजेन्द« रमण खनाल	अध्यक्ष	नगरप्रमुख	९८५१०९९५८३	
२	श्री कविता ढुङ्गाना	सदस्य	उप प्रमुख	९८५१८६२२१२	
३	लेखराज पोखरेल	सदस्य सचिव	प्र.प्र. अ.	९८५१२५३०२२	
४	सुब्बा तामाङ	सदस्य	वडा अध्यक्ष १	९८५१२४०३०९	
५	रमेस प्र. न्यौपाने	सदस्य	वडा अध्यक्ष २	९८४१४११७०४	
६	जनक कु घिमिरे	सदस्य	वडा अध्यक्ष ३	९८१८१३१४७४	
७	चन्द« ब. लामा	सदस्य	वडा अध्यक्ष ४	९८०२०६५७२०	
८	अनन्तराज नेपाल	सदस्य	वडा अध्यक्ष ५	९८०३७४८७९३	
९	अम्बिका तामाङ	सदस्य	वडा अध्यक्ष ६	९७५१००३११२	

१०	हेमनिधि नेपाल	सदस्य	वडा अध्यक्ष ७	९८१३१७१८९९	
११	भोज प्र. पुडासैनी	सदस्य	वडा अध्यक्ष ८	९८४३२९६६९	
१२	बाबुराम गजुरेल	सदस्य	वडा अध्यक्ष ९	९८४१५९४८६९	
१३	पूर्ण ब. त्रिपाठी	सदस्य	वडा अध्यक्ष १०	९८४१२११५९८	
१४	रामहरि पाण्डे	सदस्य	वडा अध्यक्ष ११	९८४१६७१८६१	
१५	डिल्लीराम सिलवाल	सदस्य	वडा अध्यक्ष १२	९८५१०१८४५५	
१६	पशुपति लोहनाः	सदस्य	वडा अध्यक्ष १३	९८५१११७९७७	
१७	अन्य बिषयगत कार्यालयका प्रमुखहरु, रेडक्रस, संघ सस्थाका प्रतिनिधिहरु, पत्रकारहरु	सदस्य			

किस्पाङ्ग गाउँपालिका

क्र.स	नाम थर	पद	प्रतिनिधि निकाय	फोन नं	कैफियत
१	छत्र लामा	अध्यक्ष	गाउँपालिका प्रमुख	९८५११७३४३३	
२	माया देवी न्यौपाने	सदस्य	गाउँपालिका उप-प्रमुख	९८५११३२९७६	
३	खुम बहादुर घर्ती	सदस्य	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	९८५११४७९७०	
४	आईद घले	सदस्य	वडा अध्यक्ष १	९८४९६१४७२२	
५	देवनाथ भट्ट	सदस्य	वडा अध्यक्ष २	९७४१०८६२५६	
६	अमृत बहादुर तामाङ	सदस्य	वडा अध्यक्ष ३	९८५१११३१६१	
७	एकराज घले	सदस्य	वडा अध्यक्ष ४	९६११०८५९८५	
८	नरहरी भट्ट	सदस्य	वडा अध्यक्ष ५	९८४३०७७०२८	
९	क्षेत्र ब. तामाङ्ग	सदस्य	रेडक्रस प्रतिनिधि	९८५११०७३९२	
१०	अन्य बिषयगत कार्यालयका प्रमुखहरु, संघ सस्थाका प्रतिनिधिहरु, पत्रकारहरु				

म्यागङ्ग गाउँपालिका

क्र.स	नाम थर	पद	प्रतिनिधि निकाय	फोन नं	कैफियत
१	श्री आशा लामा	संयोजक	अध्यक्ष	९८४१७५९१०८	
२	श्री शान्ती माया तामाङ्ग	सदस्य	उपाध्यक्ष	९७५१०४८९२०	
३	प्रमोद तिमिल्सिना	सदस्य	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५१२५४०३२	
४	दानसिं तामाङ	सदस्य	वडा अध्यक्ष १	९७४१४६५०८४	
५	रुप ब. तामाङ	सदस्य	वडा अध्यक्ष २	९८१८६३६४६६	
६	हरी ब. तामाङ	सदस्य	वडा अध्यक्ष ३	९८६०२९१५५७	
७	कमल ब. तामाङ	सदस्य	वडा अध्यक्ष ४	९६११०१४८३८	
८	राम ब. तामाङ	सदस्य	वडा अध्यक्ष ५	९८६१३२४१७६	
९	आतम सिंह लामा	सदस्य	वडा अध्यक्ष ६	९८१०२८१२८२	

१०	अन्य बिषयगत कार्यालयका प्रमुखहरु, रेडक्रस, संघ सस्थाका प्रतिनिधिहरु, पत्रकारहरु	सदस्य			
----	---	-------	--	--	--

तारकेस्वर गाउँपालिका

क्र.स	नाम थर	पद	प्रतिनिधि निकाय	फोन नं	कैफियत
१	श्री रमेस वस्ति	संयोजक	अध्यक्ष	९८४१२९१०८२	
२	श्री तारा देवी रिमाल	सदस्य	उपाध्यक्ष	९८१८६८०९६७	
३	माधव घिमिरे	सदस्य सचिव	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५१२४६२०६	
४	दयानिधि अधिकारी	सदस्य	वडा अध्यक्ष १	९८०८८८५५२०	
५	समर आले मगर	सदस्य	वडा अध्यक्ष २	९८५११८०९११	
६	सुर्यमान श्रेष्ठ	सदस्य	वडा अध्यक्ष ३	९८१००२१०६१	
७	राममणि अधिकारी	सदस्य	वडा अध्यक्ष ४	९८०८५२८४०१	
८	चुडामणि गजुरेल	सदस्य	वडा अध्यक्ष ५	९८४१०८६४१९	
९	ज्ञानेन्दु तामाङ	सदस्य	वडा अध्यक्ष ६	९८५११०७६४०	
१०	अन्य बिषयगत कार्यालयका प्रमुखहरु, रेडक्रस, संघ सस्थाका प्रतिनिधिहरु, पत्रकारहरु	सदस्य			

सुर्यगढी गाउँपालिका

क्र.स	नाम थर	पद	प्रतिनिधि निकाय	फोन नं	कैफियत
१	श्री सन्त बहादुर घले	संयोजक	अध्यक्ष	९७५१००५२३६	
२	श्री मञ्जु बुढाथोकी	सदस्य	उपाध्यक्ष	९८५१०६२०७८	
३	यज्ञश्वर पाण्डे	सदस्य सचिव	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९७५१०२३३२६	
४	ईमानसिं तामाङ	सदस्य	वडा अध्यक्ष १	९८४३६२९०९९	
५	बासुदेव अधिकारी	सदस्य	वडा अध्यक्ष २	९७४१०४२४३६	
६	श्रमणि ब. पौडेल	सदस्य	वडा अध्यक्ष ३	९७४११३५०१७	
७	राम कुमार गिरि	सदस्य	वडा अध्यक्ष ४	९८४१९९०१२०	
८	भैरव ब. अधिकारी	सदस्य	वडा अध्यक्ष ५	९८४०५८९७६५	
९	अन्य बिषयगत कार्यालयका प्रमुखहरु, रेडक्रस, संघ सस्थाका प्रतिनिधिहरु, पत्रकारहरु	सदस्य			

लिखु गाउँपालिका

क्र.स	नाम थर	पद	प्रतिनिधि निकाय	फोन नं	कैफियत
-------	--------	----	-----------------	--------	--------

१	श्री धुवै श्रेष्ठ	संयोजक	अध्यक्ष	९८५१२२१३५३	
२	श्री रोजिना राई	सदस्य	उपाध्यक्ष	९८४९६४७८२४	
३	सुरज अर्याल	सदस्य सचिव	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५१२५३०९९	
४	नरहरि पाण्डे	सदस्य	वडा अध्यक्ष १	९८४१२३२५९५	
५	भीम ब. घले	सदस्य	वडा अध्यक्ष २	९८४३४७९१००	
६	भोला प्र. सेढाई	सदस्य	वडा अध्यक्ष ३	९८५१०४५११७	
७	दल ब. राई	सदस्य	वडा अध्यक्ष ४	९८४१०३७७९३	
८	रामकृष्ण श्रेष्ठ	सदस्य	वडा अध्यक्ष ५	९८४११८३४२०	
९	हरिशरण लामिछाने	सदस्य	वडा अध्यक्ष ६	९८४१५८०५१८	
१०	अन्य बिषयगत कार्यालयका प्रमुखहरु, रेडक्रस, संघ सस्थाका प्रतिनिधिहरु, पत्रकारहरु	सदस्य			

तादी गाउँपालिका

क्र.स	नाम थर	पद	प्रतिनिधि निकाय	फोन नं	कैफियत
१	श्री नारायण प्रसाद पाण्डे	संयोजक	अध्यक्ष	९८४१४५९६५२	
२	श्री इस्वरी उप्रेती	सदस्य	उपाध्यक्ष	९८४११६७२०६	
३	दिपक दाहाल	सदस्य सचिव	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५१२३०१५३	
४	नकुर दोड तामाङ	सदस्य	वडा अध्यक्ष १	९८४११२६१८९	
५	बच्चुराम तामाङ	सदस्य	वडा अध्यक्ष २	९८५१०६३३८८	
६	मनोज कु. उप्रेती	सदस्य	वडा अध्यक्ष ३	९८६०६६७२०९	
७	मुक्त ब. श्रेष्ठ	सदस्य	वडा अध्यक्ष ४	९८४९००९४२१	
८	बिष्णु प्र. अधिकारी	सदस्य	वडा अध्यक्ष ५	९८०६०१८९४९	
९	केशव थापा	सदस्य	वडा अध्यक्ष ६	९८४१०८८६३०	
१०	अन्य बिषयगत कार्यालयका प्रमुखहरु, रेडक्रस, संघ सस्थाका प्रतिनिधिहरु, पत्रकारहरु	सदस्य			

दुप्चेस्वर गाउँपालिका

क्र.स	नाम थर	पद	प्रतिनिधि निकाय	फोन नं	कैफियत
१	श्री योगेन्द्र सिंह तामाङ	संयोजक	अध्यक्ष	९८५१०८२७२७	
२	अञ्जु आर्चाय	सदस्य	उपाध्यक्ष	९८४९४५७६७५	
३	छत्र ब. अधिकारी	सदस्य सचिव	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५११२६८९९	
४	नाम्सा तामाङ	सदस्य	वडा अध्यक्ष १	९६११०७७९९८	
५	दावा तामाङ	सदस्य	वडा अध्यक्ष २	९६१६६३९९७६	
६	धुवकर के.सं.	सदस्य	वडा अध्यक्ष ३	९८४९३६५६६१	
७	ईमान तामाङ	सदस्य	वडा अध्यक्ष ४	९८०८९२१४६१	

८	संच तामाड	सदस्य	वडा अध्यक्ष ५	९८१८७९३४६७	
९	किशोर आर्चाय	सदस्य	वडा अध्यक्ष ६	९८५११८७३८८	
१०	भेष ब. सिटौला	सदस्य	वडा अध्यक्ष ७	९८६०९०४६९४	
११	अन्य बिषयगत कार्यालयका प्रमुखहरु, रेडक्रस, संघ सस्थाका प्रतिनिधिहरु, पत्रकारहरु	सदस्य			

शिवपुरी गाउँपालिका

क्र.स	नाम थर	पद	प्रतिनिधि निकाय	फोन नं	कैफियत
१	श्री राम कुष्ण थापा	संयोजक	अध्यक्ष	९८५१२५९०६३	
२	श्री मञ्जु के सि	सदस्य	उपाध्यक्ष	९८४१६८१३३५	
३	किसान न्यौपाने	सदस्य सचिव	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५१२५३०६३	
४	महेन्द्रराज खत्री	सदस्य	वडा अध्यक्ष १	९८५१२१५०६३	
५	रुद्र ब. गुरुड	सदस्य	वडा अध्यक्ष २	९८५१०१५४८७	
६	रामहरी थापा	सदस्य	वडा अध्यक्ष ३	९८१३३६४७२७	
७	झमकराज गुरुड	सदस्य	वडा अध्यक्ष ४	९८८१११६९४७	
८	सीताराम थापा	सदस्य	वडा अध्यक्ष ५	९८४१६१६६३०	
९	लाल ब. तामाड	सदस्य	वडा अध्यक्ष ६	९८५१०४३२६७	
१०	माधव प्रसाद भेटवाल	सदस्य	वडा अध्यक्ष ७	९८४१४२५५५२	
११	पदम ब. थपलिया	सदस्य	वडा अध्यक्ष ८	९८४१८०४६३०	
१२	अन्य बिषयगत कार्यालयका प्रमुखहरु, रेडक्रस, संघ सस्थाका प्रतिनिधिहरु, पत्रकारहरु	सदस्य			

पञ्चकन्या गाउँपालिका

क्र.स	नाम थर	पद	प्रतिनिधि निकाय	फोन नं	कैफियत
१	श्री तेज बहादुर तामाङ्ग	संयोजक	अध्यक्ष	९८४१८६७४२९	
२	श्री सिता खड्का	सदस्य	उपाध्यक्ष	९८४३८२९१४७	
३	नरेश पुडासैनी	सदस्य सचिव	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५१२३०१४१	
४	मणिनाथ लामिछाने	सदस्य	वडा अध्यक्ष १	९८५११५८८४५	
५	ध्रुव प्र. मिश्र	सदस्य	वडा अध्यक्ष २	९८६१७११४०७	
६	रामबाबु पराजुली	सदस्य	वडा अध्यक्ष ३	९८६११६३४५८	
७	बुद्धी ब. तामाड	सदस्य	वडा अध्यक्ष ४	९८१८६७८११४	
८	डिल्ली ब. थापा	सदस्य	वडा अध्यक्ष ५	९८४१६३६५१९	
९	अन्य बिषयगत कार्यालयका प्रमुखहरु, रेडक्रस, संघ सस्थाका प्रतिनिधिहरु,	सदस्य			

पत्रकारहरु					
ककनी गाउँपालिका					
क्र.स	नाम थर	पद	प्रतिनिधि निकाय	फोन नं	कैफियत
१	श्री मान बहादुर तामाङ्ग	संयोजक	अध्यक्ष	९८५१०८२७२७	
२	श्री सिता लामा	सदस्य	उपाध्यक्ष	९८५१२५४१२६	
३	टुना ब. श्रेष्ठ	सदस्य सचिव	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५१२४१६६०	
४	चन्द« ब. श्रेष्ठ	सदस्य	वडा अध्यक्ष १	९८५११८२४९६	
५	केदार पौडेल	सदस्य	वडा अध्यक्ष २	९८४९०५४९९७	
६	धननाथ बजगाईं	सदस्य	वडा अध्यक्ष ३	९८५११४७०५७	
७	दिपेश तामाङ	सदस्य	वडा अध्यक्ष ४	९८४१६६९०३७	
८	राम ब. लामा	सदस्य	वडा अध्यक्ष ५	९८४१८२९७३१	
९	गोपाल लाम	सदस्य	वडा अध्यक्ष ६	९८५१०८२८३१	
१०	पुष्कर बोगटी	सदस्य	वडा अध्यक्ष ७	९७४१३३०३६०	
११	शेषमान लामा	सदस्य	वडा अध्यक्ष ८	९८६६९९५५७७	
१२	अन्य बिषयगत कार्यालयका प्रमुखहरु, रेडक्रस, संघ सस्थाका प्रतिनिधिहरु, पत्रकारहरु	सदस्य			

अनुसूची ४

जिल्लामा क्रियाशिल पत्रकारहरुको नाम र फोन नम्बरहरु

सि.नं.	नामथर	संस्था	सम्पर्क नं
१.	पत्रकार महासंघ नुवाकोट शाखा	पत्रकार महासंघको जिल्ला शाखा कार्यालय	०१०५६०८८०
२.	कपिलदेव खनाल	अध्यक्ष पत्रकार महासंघ नुवाकोट शाखा	९८५१०९३२९०
३.	रामहरि न्यौपाने	उपाध्यक्ष, चिम्टेश्वर रेडियो, रासस,	९८४१६५३४०९
४.	रूपा अर्याल	उपाध्यक्ष (महिला) मिक्स एफएम	९८६००४७०७४
५.	जगदीश खनाल	सचिव, जालपा एफएम	९८५१०८०१२२
६.	नमराज सुवेदी	सहसचिव, अध्यक्ष प्रेस युनियन	९८६०५१२८४३
७.	सुजित भण्डारी	टिभि त्रिशुली, रेडियो त्रिशुली	९८५१०२७९१५
८.	देवचन्द्र भट्ट	एनटिभी, अन्नपूर्ण, भैरवी एफएम	९८५१०६७३१५
९.	भोलाराज पौडेल	राजधानी दैनिक	९८५१०१४८९०
१०.	शरण उत्सुक सापकोटा	त्रिशुली प्रवाह साप्ताहिक	९८५१००२९३८
११.	शिवप्रसाद देवकोटा	उत्तरगया दैनिक, नुवाकोट जागरण साप्ताहिक	९८५११३४९८०
१२.	प्रमिला सुनार	रेडियो चिम्टेश्वर	९८६०३९०५६९
१३.	श्रीराम नेपाल	नुवाकोट सन्देश साप्ताहिक, रेडियो सञ्जीवनी	९८५११८०६९६
१४.	नवदीप श्रेष्ठ	त्रिशुली खबर साप्ताहिक, नयाँ पत्रिका	९८५१११०६४५
१५.	श्रीराम अधिकारी	नुवाकोट एफएम	९८५१०८९५३३
१६.	राजकृष्ण श्रेष्ठ	कान्तिपुर टिभि	९८५११००५६९
१७.	कृष्ण थापा,	कान्तिपुर दैनिक	९८६१४३९०५१
१८.	गमला लामा	रेडियो सञ्जीवनी	९८६००४५३१४
१९.	शक्तिमाया तामाङ	विविसी नेपाली सेवा, रेडियो चिम्टेश्वर	९८४९२४३७७२
२०.	शालिकराम चालिसे	विदुर खबर डट कम	९८४९८२०९१६
२१.	शरण उत्सुक सापकोटा	त्रिशुली प्रवाह साप्ताहिक	९८५१००२९३८
२२.	भगवती लामा	नागरिक दैनिक	९८४३११७३२४
२३.	उमेश खनाल	नुवाकोट एक्सप्रेस	९८४९२९६७१७
२४.	गीता अधिकारी	रेडियो लाङ्गटाङ्ग	९८५१०६९०७२

अनुसूची ५
नेपाल रेडक्रस सोसाइटी जिल्ला शाखा नुवाकोट
उपशाखाहरुको ठेगाना र सम्पर्क ब्यक्ति

क्र.स	उपशाखाको नाम	ठेगाना	सभापतीको नाम	सम्पर्क नम्बर	कैफियत
१	झिल्दुङ्ग उपशाखा	झिल्दुङ्ग	नवराज सुवेदी	९८४१०८७३९६	
२	बेलकोट उपशाखा	बेलकोट	बिस्व राज तिवारी	९७४१०३९९६२	
३	बुधसिंह उपशाखा	बुधसिंह	लोचन भट्टराई	९८४१५४८५५६	
४	तारुका उपशाखा	तारुका	निम बहादुर अधिकारी	९८०८३३९३२४	
५	ककनी उपशाखा	ककनी	सुरेन्द्र तामाङ्ग	९८१३४८०११०	
६	शिवपुरी उपशाखा	शिवपुरी	भिमसेन खड्का	९८४३१६२२४३	
७	पन्चकन्या उपशाखा	पन्चकन्या	बालकृष्ण पराजुली	९८०३२२९४६८	
८	छहरे उपशाखा	छहरे	उत्तम पाठक	९८५१२३३९३३	
९	लिखु उपशाखा	लिखु	गोकर्ण राज ढकाल	९८४३६२९३८०	
१०	खरानीटार उपशाखा	खरानीटार	केशव सुवेदी	९८४३४३३१५४	
११	दुप्चेधर उपशाखा	दुप्चेधर	बलराम आचार्य	९८५१११०५००	
१२	हल्दे बागेश्वरी उपशाखा	हल्दे बागेश्वरी	ऋषी बहादुर पौडेल	९८१०१६६२४४	
१३	देउराली उपशाखा	देउराली	पारस लाल तामाङ्ग	९८४१९२२६४२	
१४	काहुले उपशाखा	काहुले	क्षेत्र बहादुर तामाङ्ग	९८२३३०६३९२	
१५	गेर्खुटार उपशाखा	गेर्खुटार	भेष बहादुर पाण्डे	९८४१५४८८३६	
१६	आगाँपुरटार उपशाखा	आगाँपुरटार	कृष्ण बहादुर बोगटी	९८४१५९११०७	
१७	तुप्चे उपशाखा	तुप्चे	राजेन्द्र प्रसाद रिजाल	९८४३०२९७२६	
१८	खड्कभज्याङ्ग उपशाखा	खड्कभज्याङ्ग	हरि प्रसाद अर्याल	९८४१७३८१८५	
१९	त्रिशुली उपशाखा	त्रिशुली	मोहन बहादुर श्रेष्ठ	९८४१५४८३९४	
२०	बट्टार उपशाखा	बट्टार नुवाकोट	दुर्गा राज पाठक	९८५१०४३१९७	
२१	ईनारपाटी उपशाखा	ईनारपाटी	शंकर अमात्य	९८४१४६४५२२	
२२	जालपादेवी उपशाखा	जालपादेवी बिनपा ५, देबिघाट	मदन लाल चित्रकार	९८५१५४८२९१	

नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
विपद् प्रतिकार्यका लागि तालिम प्राप्त जनशक्तिको विवरण

क्र.स.	नाम	ठेगाना	तालिमको नाम	सम्पर्क नं
१.	गणेश कुमार नेपाल	गोखु	एन.डि.आर.टि	९८४१५४८१५६
२.	केशव सुवेदी	खरानीटार	एन.डि.आर.टि	९८१३३२०८२५
३.	शुसिला चित्रकार	देवीघाट	एन.डि.आर.टि	९८४१५०६०१७
४.	भरत सुवेदी	खरानीटार	डि.डि.आर.टि	९८१३३९५४२३
५.	शंकर अमात्य	ईनारपाटी	डि.डि.आर.टि	९८४१४६४५२२
६.	श्रीराम पाण्डे	बेलकोट	डि.डि.आर.टि	९७५१०२१८१७
७.	रामजी प्रसाद पौडेल	हल्देकालिका	डि.डि.आर.टि	९८४१६५७३७५
८.	मोहन श्रेष्ठ	त्रिसुली	डि.डि.आर.टि	९८४१५४८३९४
९.	राजु पण्डित	कोलनी	डि.डि.आर.टि	९८४१३४३०६८
१०.	दुर्गा प्रसाद हुंगेल	खड्गभञ्ज्राङ्ग	डि.डि.आर.टि	९८४१६३८८६५
११.	निरञ्जन प्रसाद आचार्य	समुन्द«टार	डि.डि.आर.टि	९६११०१२२४५
१२.	उद्वव शर्मा रिजाल	तुप्चे	डि.डि.आर.टि	९८४९१०३२३६
१३.	नरायण प्रसाद नेपाल	जिलिङ्ग	डि.डि.आर.टि	९८४१७८०१९५
१४.	उत्तम पाठक	थानसिङ्ग	डि.डि.आर.टि	९८४१३९०६०९
१५.	थानेश्वर अर्याल		डि.डि.आर.टि	९८४१३३५३२८
१६.	देवचन्द« भट्ट	पिपलटार	डि.डि.आर.टि	९८५१०६७३१५
१७.	मञ्जु श्रेष्ठ	मञ्जु श्रेष्ठ	डि.डि.आर.टि	९८०८६२०२६१
१८.	सिता तामाङ्ग	कोलनी	डि.डि.आर.टि	९८४१५४८९३१
१९.	रुपा अर्याल	गोखु	डि.डि.आर.टि	९७४११३९०७९

प्राथमिक उपचार तालिम

क्र.स.	नाम	ठेगाना	तलिमको नाम	सम्पर्क नं
--------	-----	--------	------------	------------

१.	उद्धव शर्मा रिजाल	तुप्चे	प्राथमिक उपचार तालिम	९८४९१०३२३६
२.	केशव सुबेदी	खरानीटार	"	९८४३४३३१५४
३.	रमेश गिरी	गणेशस्थान	"	९८५१२२९३८०
४.	प्रेम प्रसाद रिमाल	खड्कभन्ज्याङ्ग	"	९८४१७१९८९६
५.	दुर्गा प्रसाद ढंगेल	खड्कभन्ज्याङ्ग	"	९८४१६३८८६५
७.	अच्युत राज ढुंगेल	तारुका	"	९८४१५४८३९४
८.	कुमार पाठक	कुमार पाठक	"	९८४१५१२८६०
९.	सितातमाङ्ग	देउराली	"	९८४१५४८९३१
१०.	ईन्दिरा रिजाल	तुप्चे	"	९८४९२६२९३७
११.	भेष बहादुर पाण्डे	गेर्खुटार	"	९८४१५४८८३६
१२.	रामकृष्ण अधिकारी	गणेशस्थान	"	९८५११८९९६२
१३.	गोपाल सिलवाल	थानापति	"	९८५१२२५८२४
१४.	समुन्द्र अधिकारी	बागेश्वरी	"	९८५१०४४५६३
१५.	भावना नेपाल	कबिलास	"	९८४९७६४७०९
१६.	देवकी अधिकारी	लिखु	"	९८४१५८४७६९
१७.	फुलमायाँ तमाङ्ग	दुप्चेश्वर	"	
१८.	श्रीकृष्ण प्याकुरेल	गेर्खु	"	
१९.	सुमिन्द्रा श्रेष्ठ	खरानीटार	"	
२०.	दिनेश श्रेष्ठ	बागेश्वरी	"	९६११०८०२२५
२१.	लेखनाथ भट्टराई	हल्देकालिका	"	
२२.	शिवराम गौतम	भद्रुटार	"	९८५१०५१६१४
२३.	रविन्द्र न्यौपाने	काहुले	"	९७५१११६२८३

समुदायमा आधारित स्वास्थ्य गतिबिधि तालिम

१	रामकृष्ण अधिकारी	गणेशस्थान	CBHFA	९८५११८९९६२
२	प्रल्हाद पुडासैनी	खरानीटार	"	९८४१८६१०७०
३	गिताश्रेष्ठ	गणेशस्थान	"	
४	सुजन गजुरेल	पिपलटार	"	९८५११२९०८०
५	राधिका गजुरेल	पिपलटार	"	९८६०७७२१५०
६	सुजित तमाङ्ग तारुका	तारुका	"	९८४३४९७२३०
७	भवानी थपलिया	चतुराले	"	९८४९९१२६५३

मनोसामाजिक सहयोग तालिम

	शुभद्रागिरी	हल्देकालिका	PSS	९८४३६७३४६७
	प्रल्हाद पुडासैनी	जिलिङ्ग	"	९८४१८६१०७०
	दुर्गा राज पाठक	बट्टार	"	९८५१०४३१९७

अनुसुचि ६

जिल्लामा कार्यरत रहेका गैहसरकारी संघ संस्थाहरुको विवरणः

सि.न.	संस्थाको नाम	प्रमुख व्यक्ति	सम्पर्क नम्बर	कैफियत
१.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी नुवाकोट जिल्ला शाखा	सुरत बहादुर चित्रकार हरि श्रेष्ठ	९८४१६७१६०१ ९८५११८०८७६	
२.	गै.स.स. महासंघ	मिनकुमार केसी	९८६०८०७०२२	अध्यक्ष
३.	तादी विकास समाज	लक्ष्मण श्रेष्ठ	९८५११९८५४९	
४.	सु आहारा नेपाल,	प्रल्हाद अधिकारी	९८०११९८५९५	
५.	सामुदायिक विकास केन्द्र (CDC)	विष्णुराज नेपाल	९८५११२०४४४	
६.	कार्डसन	पदम उप्रेती	९८५१०८४९५९	
७.	उद्योग बाणिज्य संघ	ताराबहादुर कार्की	९८५११००३१३	
८.	गेर्खुटार युवा क्लब	निमेष बोगटी	९८५११५४८२७	
९.	ककनी सामुदायिक केन्द्र	टंक लामा		
१०.	Mott MacDonald Purnima Program	चन्द्र आले	९८४५५८०७६४	
११.	SAPPROS	केदार पौडेल	९८५११४६६०३	
१२.	A.C.F.			
१३.	People In Need (PIN)	निशा निरौला	९८४९६७१७७४	
१४.	सामुदायिक आत्मनिर्भर केन्द्र (CSRC)	कल्पना न्यौपाने	९८५१२१२५१८	
१५.	DFID Project monitoring support support DCRC	बाबुराम फ्युवा	९८०१२४६७४०	

१२ सन्दर्भ सामग्री

१. विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना मार्गदर्शन, २०६७ (पहिलो संशोधन २०७६)
२. नुवाकोटजिल्लाको जि.प्र.का.जि.स.स. बाट उपलब्ध तथ्याङ्कहरु
३. कोरोना महामारी रोकथाम तथा नियन्त्रण सम्बन्धी मार्गदर्शन २०७६
४. जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७६
५. राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७४
६. विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय नीति २०७५